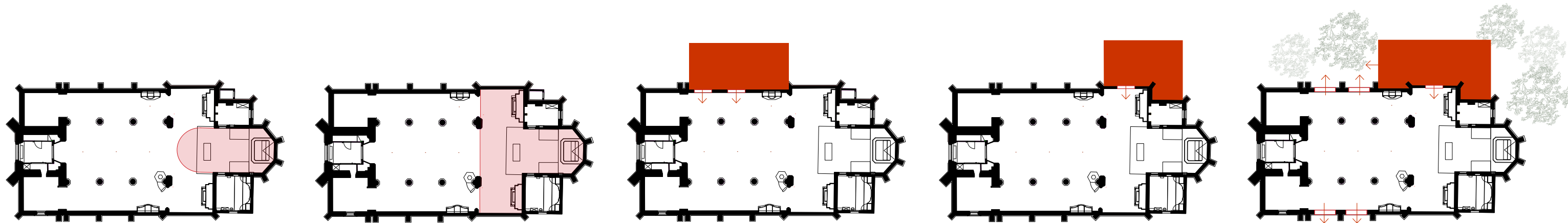

DEEL 5. KWESTIES I.F.V. VOORKEURSSCENARIO

OVERZICHT SCENARIO'S

SCENARIO 1

- verkleinde kerk, zachte scheiding;
- stapelbare stoelen + mobiele kastenwanden;
- logistiek in de kerk: berging en sanitair in kapellen achteraan;
- mobiele toog.

SCENARIO 2

- verkleinde kerk, harde scheiding;
- stapelbare stoelen + mobiele kastenwanden;
- logistiek in de kerk: sanitair en kitchenette/toog in kapellen achteraan;
- eventueel berging op de verdieping.

SCENARIO 3

- verkleinde kerk, harde of zachte scheiding;
- stapelbare stoelen + mobiele kastenwanden;
- logistieke annex: keuken met toog en sanitair;
- berging in de kapellen achteraan.

SCENARIO 4

- verkleinde kerk, harde of zachte scheiding;
- stapelbare stoelen + mobiele kastenwanden;
- logistieke annex: berging en sanitair;
- kitchenette/toog in de kapellen achteraan;
- eventueel berging op de verdieping.

SCENARIO PLUS

- kerk als dorpshuis;
- onthardingsstrategie: hart van het dorp als ingegroend dorpspark;
- polyvalent gebruik kerkruimte.

TUSSENREFLECTIE

1. Met oog op een efficiënt (neven)gebruik van de huidige kerkruimte, is het vervangen van de huidige stoelen door een flexibele variant een optie?
2. Is het denkbaar om naast een beperkte berging in één van de nevenruimtes van de kerk, mobiele kasten te gebruiken als bijkomend (flexibel) opbergsysteem?
3. Kan de toog opgevat worden als een mobiel element ? Of heeft men toch de voorkeur om hier een vaste inrichting voor te voorzien ?
4. Dient de scheiding tussen de verkleinde kerk en de nevenbestemming te gebeuren met een gordijn, (flexibele) wand, of in glas ?
5. Is het voorzien van een duplex in de 2 kapellen achteraan een meerwaarde voor het gebruik ?
6. Is het een optie om de nodige logistieke functies in een annex aan de kerkruimte te voorzien? En is het maken van openingen in de zijgevels van zijbeuk, respectievelijk transept daarbij bespreekbaar gezien de erfgoedcontext?
7. Is de heraanleg van de buitenruimte naar ingegroend dorpspark een optie? En is het maken van visuele en fysieke verbindingen met de aanpalende groene buitenruimte daarbij bespreekbaar gezien de erfgoedcontext?
8. Welk standpunt neemt Onroerend Erfgoed in t.o.v. de ingrepen in de geklasseerde kerk zoals onder meer: maken van openingen in zijwand voor doorgang met annex volume, voorzien van raamopeningen in kerkwand voor relatie met buitenruimte, voorzien van tussenvloeren in de 2 kapellen achteraan, plaatsen van een harde scheidingswand in het interieur, plaatsen van een annexvolume naast de kerk,...
9. Zou de ruimte 03 op langere termijn, bij eventuele herbestemming van de kerk, een plek voor devotie moeten/kunnen blijven ?

TUSSENREFLECTIE

1. Met oog op een efficiënt (neven)gebruik van de huidige kerkruimte, is het vervangen van de huidige stoelen door een flexibele variant een optie? *Het vervangen van de stoelen is nodig om de ruimte polyvalent te gebruiken. Er dient aandacht te zijn voor het comfort van de stoelen.*
2. Is het denkbaar om naast een beperkte berging in één van de nevenruimtes van de kerk, mobiele kasten te gebruiken als bijkomend (flexibel) opbergsysteem? *Mobiele kasten zijn een optie als bijkomend opbergsysteem.*
3. Kan de toog opgevat worden als een mobiel element ? Of heeft men toch de voorkeur om hier een vaste inrichting voor te voorzien ? *Indien de toog in de kerk geplaatst wordt, is er een voorkeur voor een mobiel element. Indien er een vaste inrichting is wil men deze onderbrengen in een annex.*
4. Dient de scheiding tussen de verkleinde kerk en de nevenbestemming te gebeuren met een gordijn, (flexibele) wand, of in glas ? *De kerkfabriek wil de sacrale ruimte volledig afgescheiden houden van de nevenbestemming. Dit moet een bijzondere ruimte blijven, die niet ingenomen wordt voor dagelijks gebruik. Bij occasionele activiteiten zoals concerten, zou het wel een optie zijn om deze ruimte te gebruiken. Men is voorstander van een volledig visuele afscheiding. Vormgeving en maatvoering in overleg met onroerend erfgoed aangezien de kerk als klankkast voor het orgel fungeert.*
5. Is het voorzien van een duplex in de 2 kapellen achteraan een meerwaarde voor het gebruik ? *Dit wordt niet meteen gezien als meerwaarde. Men wenst de Mariakapel altijd te vrijwaren als sacrale ruimte (indien de kerk ooit volledig herbestemd zou worden).*
6. Is het een optie om de nodige logistieke functies in een annex aan de kerkruimte te voorzien? En is het maken van openingen in de zijgevels van zijbeuk, respectievelijk transept daarbij bespreekbaar gezien de erfgoedcontext? *Voorstander om berging, sanitair en kitchenette onder te brengen in een annex. Er moet rekening gehouden worden met berging voor fanfare, berging voor het koor en eventueel de muziekschool.*
7. Is de heraanleg van de buitenruimte naar ingegroend dorpspark een optie? En is het maken van visuele en fysieke verbindingen met de aanpalende groene buitenruimte daarbij bespreekbaar gezien de erfgoedcontext? *De inrichting van een dorpspark rondom de kerk is een mogelijkheid. Het openmaken van de kerkruimte via doorgangen is niet wenselijk. De erfgoedwaarde van de kerk en orgel moet zoveel mogelijk behouden blijven.*
8. Welk standpunt neemt Onroerend Erfgoed in t.o.v. de ingrepen in de geklasseerde kerk zoals onder meer: maken van openingen in zijwand voor doorgang met annex volume, voorzien van raamopeningen in kerkwand voor relatie met buitenruimte, voorzien van tussenvloeren in de 2 kapellen achteraan, plaatsen van een harde scheidingswand in het interieur, plaatsen van een annexvolume naast de kerk,...
9. Zou de ruimte 03 op langere termijn, bij eventuele herbestemming van de kerk, een plek voor devotie moeten/kunnen blijven ? *Op lange termijn moet de Mariakapel steeds een plaats voor devotie blijven. Men wil ook geen ander volume plaatsen op de kapel.*

TUSSENREFLECTIE

bijkomende vragen vanuit gemeente/kerkbestuur

1. Kan het projectbureau ons een richtbedrag geven van de exploitatiekosten zoals elektriciteit, verwarming, poetskosten, personeelskosten voor controle bij een meer polyvalent gebruik van de kerk? De opbrengsten moeten opwegen tegen kosten die gemaakt worden. De investeringskosten zullen na dit onderzoek duidelijker zijn, maar er is geen duidelijkheid over de exploitatiekosten.
2. Hoe moet men bij polyvalent gebruik omgaan met het waardevolle roerend erfgoed (zoals beelden) en het orgel? Zijn er voorbeelden van camerabewaking of alarmen die men inzet in andere kerken?
3. De fanfare is reeds op korte termijn op zoek naar een nieuwe locatie. Welke ingrepen kunnen er in de kerk gedaan worden om nu reeds te voorzien in hun vraag?

DEEL 6. VOORKEURSSCENARIO

Gemeente en kerkfabriek stellen de vraag om verschillende scenario's verder in detail te bekijken. Dit om meer concreet de investeringskosten van de verschillende mogelijkheden te kunnen inschatten. Deze opties zullen in een latere fase getoetst worden aan het in opmaak zijnde restauratiedossier.

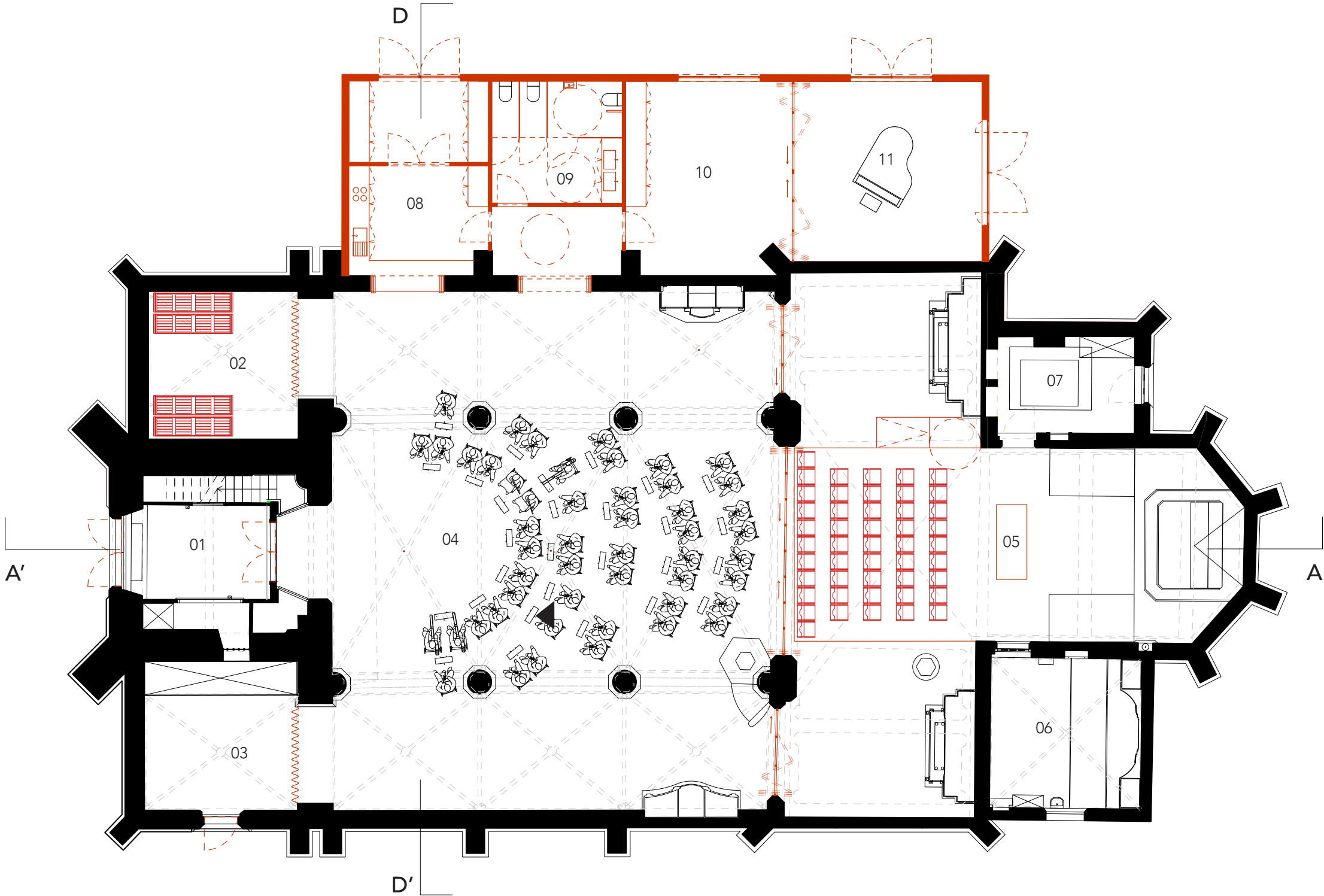
In de hiernavolgende slides wordt het voorkeurscenario 'geknipt' in verschillende opeenvolgende fases. Het voorkeurscenario wil daarmee het doorgroeiscenario op de korte, middellange en lange termijn belichten.

01	Inkomportaal	10m ²
02	Berging	20m ²
03	Mariakapel (berging)	20m ²
04	Repetitieruimte harmonie	185m ²
05	Verkleinde kerk	55m ²
06	Sacristie	20m ²
07	Stookruimte	12m ²
08	Keuken/toog	24m ²
09	Sanitair	15m ²
10	Berging	25m ²
11	Lokaal polyvalent gebruik	29m ²

VOORKEURSSCENARIO - SYNTHESE
Grondplan gelijkvloers

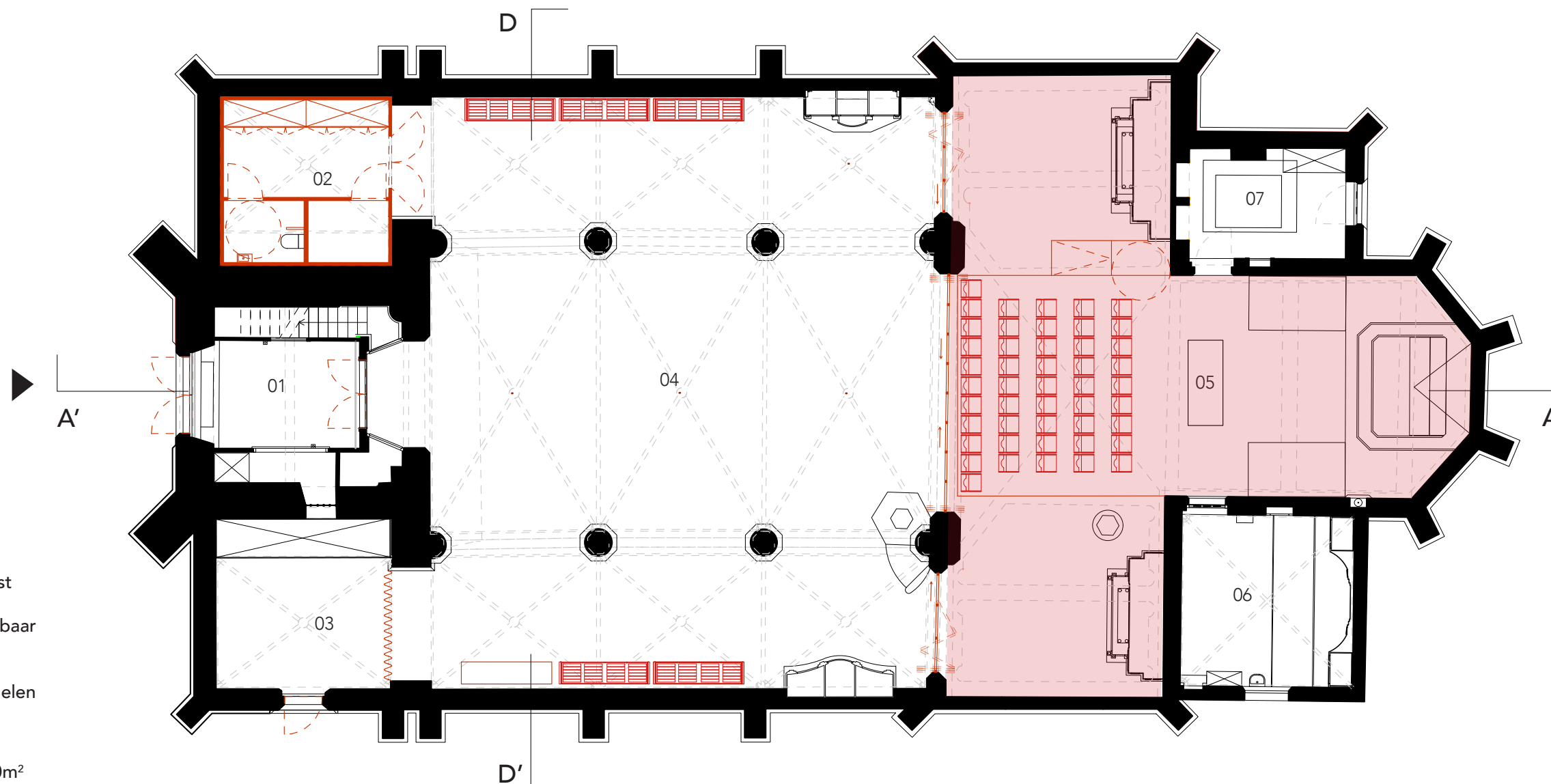

0 1 2 5m

FASE 1

Fase 1 omvat het gebruiksklaar maken van de kerk voor gedeeld gebruik. In eerste instantie wordt de verkleinde kerk ingericht in het verhoogde koor + transept. Deze scheiding kan op zeer korte termijn voorzien worden door strategische plaatsing van de mobiele opbergboxen/wanden voor de stapelbare stoelen. Dit in afwachting van de plaatsing van een meer permanente scheiding door middel van de opengaande scheidingswand. Met het voorzien van gordijnen ter hoogte van de zijkapellen kunnen deze op zeer korte termijn ingezet worden als bergruimte, daar de gordijnen de achterliggende ruimte aan het zicht onttrekt. Om tijdelijk een oplossing te bieden aan het ontbreken van sanitair, kan een mobiele toiletwagen voorzien worden, makkelijk bereikbaar vanuit de kerk. Op die manier hoeven geen ingrepen te gebeuren in de kerkruimte die later gebruik van bepaalde zones in deze fase zouden hypothekeren.

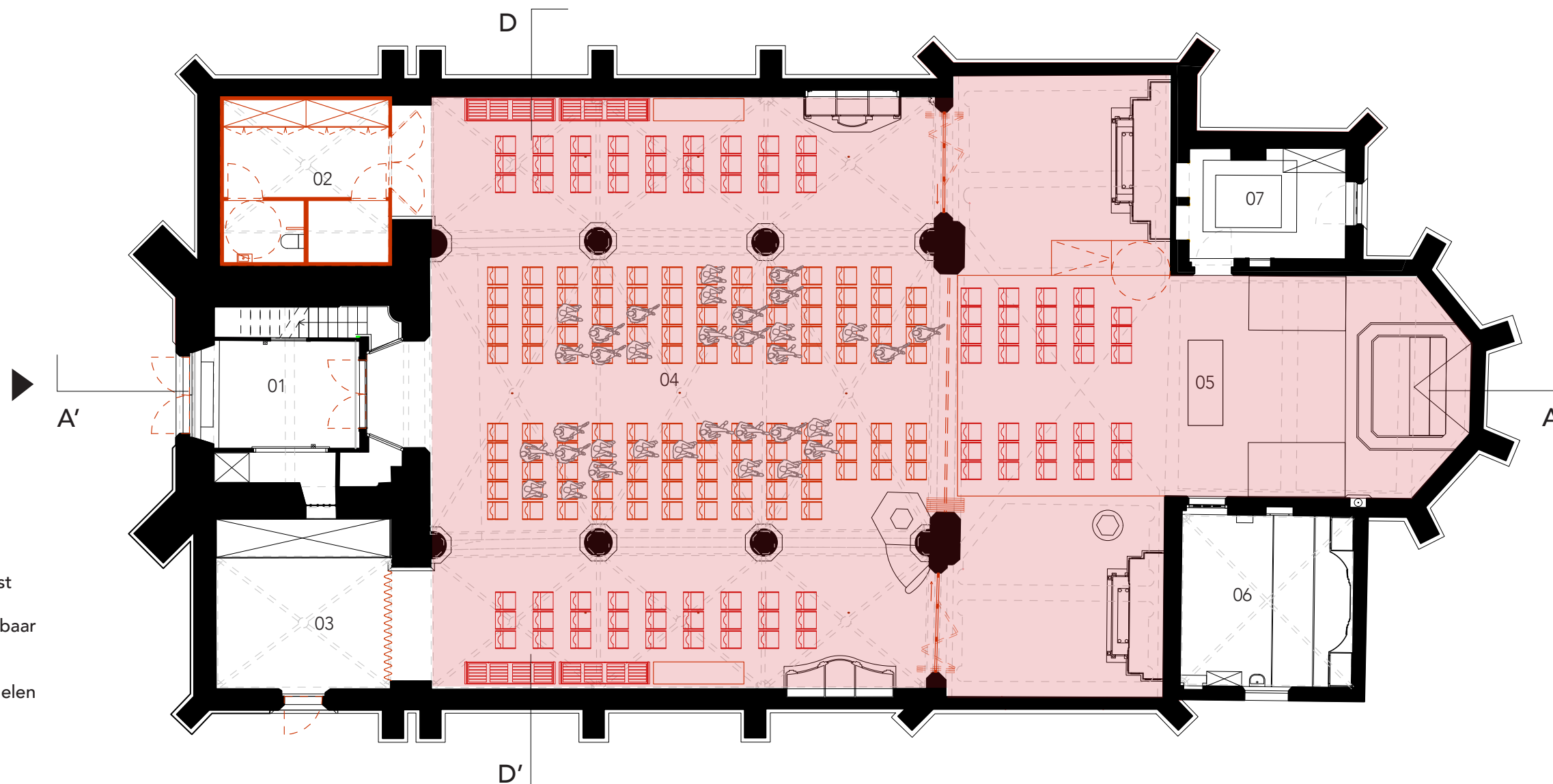
01	Inkomportaal	10m ²
02	Berging/sanitair	20m ²
03	Mariakapel (berging)	20m ²
04	Repetitieruimte harmonie	185m ²
05	Verkleinde kerk	55m ²
06	Sacristie	20m ²
07	Stookruimte	12m ²
08	Mobiele toiletten	7,5m ²

VOORKEURSSCENARIO - FASE 1

Grondplan gelijkvloers

0 1 2 5m

zone beschikbaar voor de eredienst
 oppervlakte = 240m²
 capaciteit = 210 plaatsen (uitbreidbaar
 in de zijkapellen)
 scheiding d.m.v. opengaande
 scheidingswand in glas of met panelen

1 mobiele kast = 37 stoelen

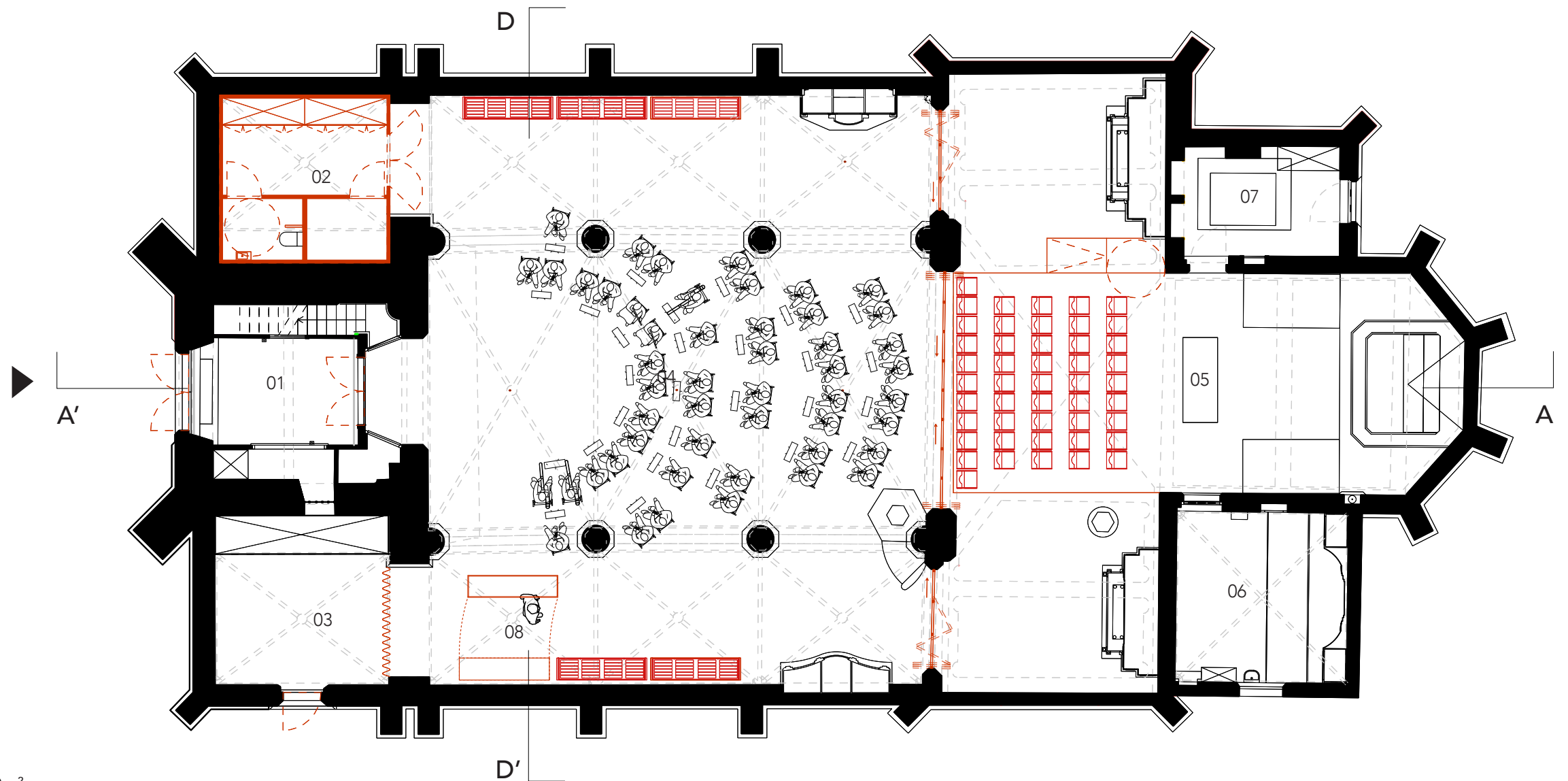
01	Inkomportaal	10m ²
02	Berging/sanitair	20m ²
03	Mariakapel (berging)	20m ²
04	Uitbreiding verkleinde kerk	185m ²
05	Verkleinde kerk	55m ²
06	Sacristie	20m ²
07	Stookruimte	12m ²

VOORKEURSSCENARIO - FASE 1

Grondplan gelijkvloers

0 1 2 5m

01	Inkomportaal	10m ²
02	Berging/sanitair	20m ²
03	Mariakapel (berging)	20m ²
04	Repetitieruimte harmonie	185m ²
05	Verkleinde kerk	55m ²
06	Sacristie	20m ²
07	Stookruimte	12m ²
08	Mobiele toog	

VOORKEURSSCENARIO - FASE 1

Grondplan gelijkvloers

0 1 2 5m

€ 50,00 /st.

standaard klapstoel

stoffen zitting
inklapbaar
opslag in kar

€ 100,00 à € 150,00 /st.

stapelbare stoel

kunststof of hout
stapelbaar
opslag in kar

€ 180,00 /st.

inklapbare stoel

kunststof
transportatietrolley in gelakt staal
opslag in meubel op maat

01

03

02

04

REFERENTIES

01 Gebruik van de Onze-Lieve-Vrouw Geboortekerk te Hoevenen voor concerten. De kerk is uitgeest met klapstoelen voor het flexibel vrijmaken van de centrale kerkruimte voor wisselend gebruik. bron: CRKC 03 & 04 Optimalisatie van kerkgebruik in de Sint-Nicolaas van Tolentijnerkerk, De Pinte door het gebruik van flexibele klapstoelen. Deze kunnen makkelijk worden opgeborgen in de daartoe voorziene karren. bron: het Nieuwsblad

01

02

03

REFERENTIES

01 & 02 Gebruik van stapelbare stoelen in de Grote Kerk van Naarden. bron: casala.com 03 Gebruik van stapelbare stoelen in de Sint-Carolus Boromeuskerk te Antwerpen. bron: GVA.be

01

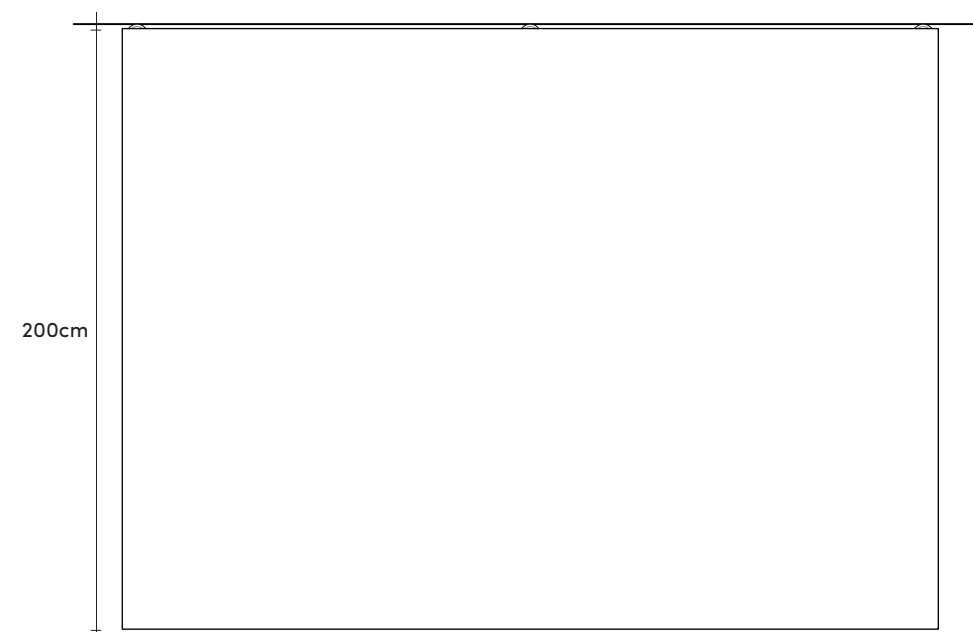
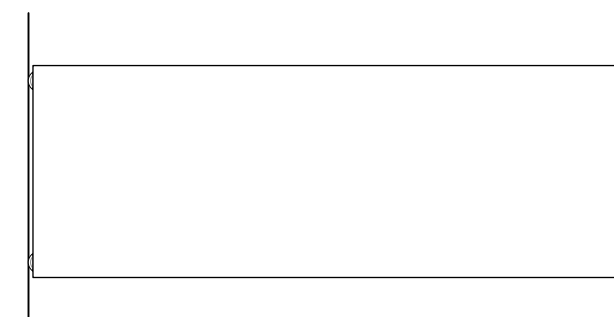
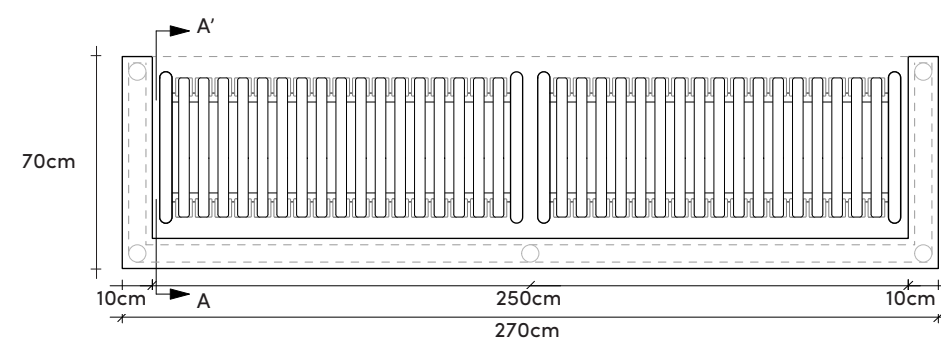
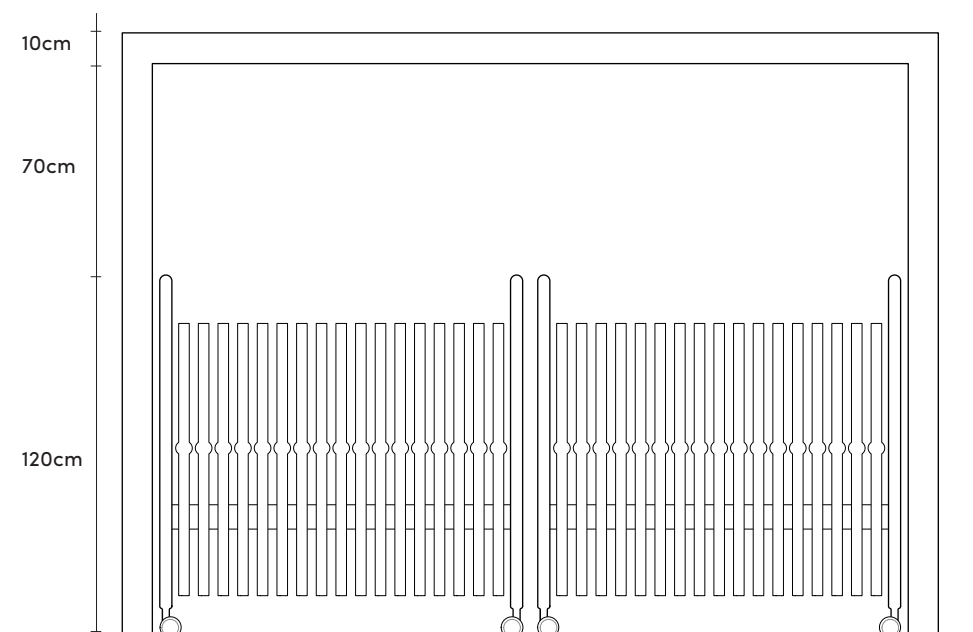
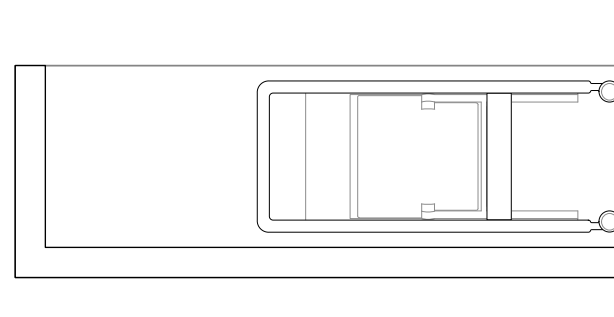
02

03

REFERENTIES

01, 02 & 03 Stapelbare klapstoelen. Ontwerp Piana Alessie Stoel door David Chipperfield architecten. bron: David Chipperfield Architects

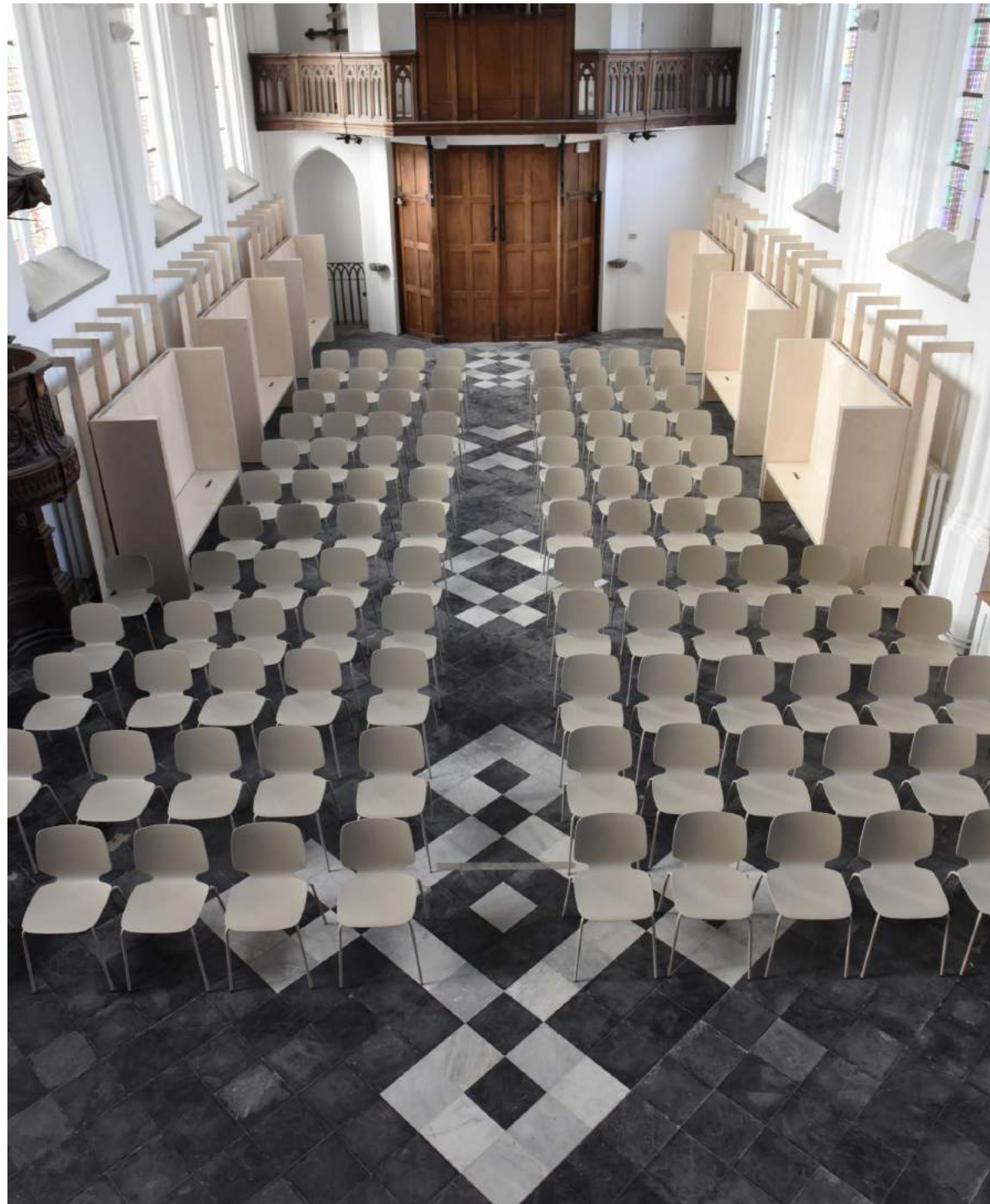

per opbergmeubel = 37 stoelen
capaciteit kerk = 290 + 10 stoelen

totaal: 9 opbergkasten nodig

VOORKEURSSCENARIO - FASE 1

Voorstel opbergmeubel

01

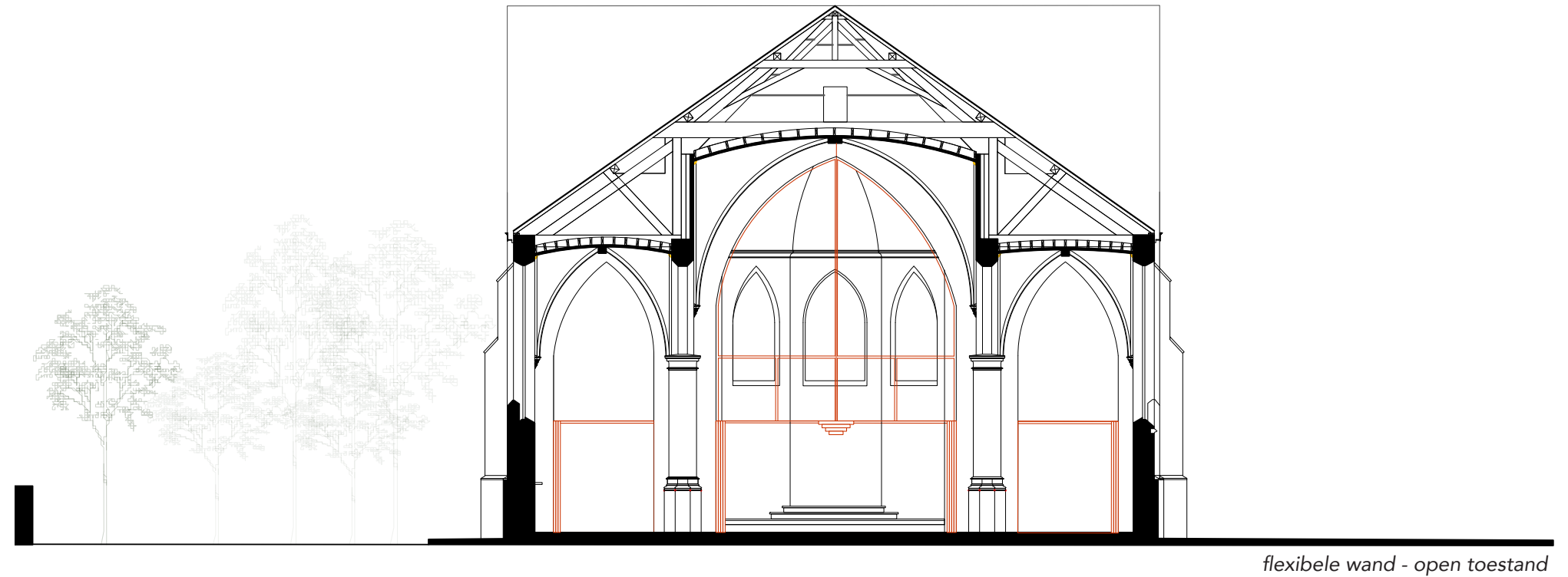
02

03

REFERENTIES

01 - 03 Flexibele kasten als ruimtescheidende elementen bij herbestemming van de Roo-kerk in Gontrode. bron: www.ad-random.be

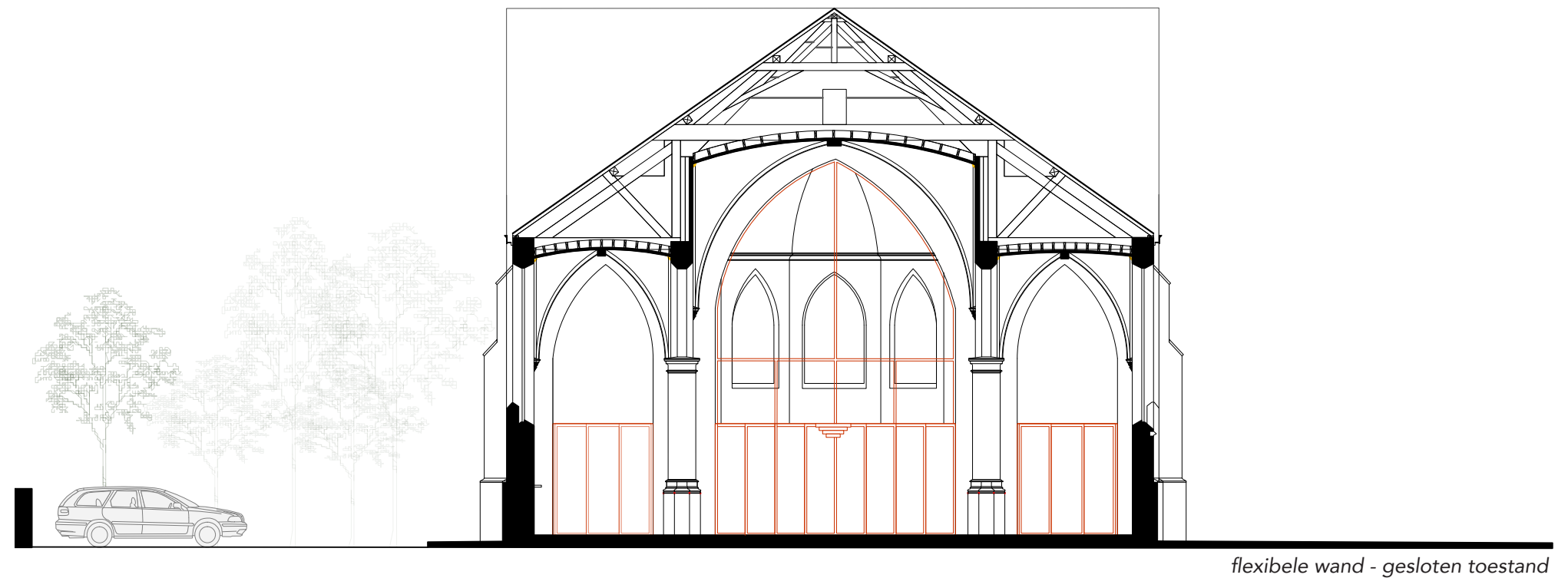

Scheiding tussen verkleinde kerk en zone voor nevengebruik, geconcipieerd als flexibel en opengaand harmonicasysteem. De scheidingswand is niet plafondhoog en blijft open bovenaan. De wand kan volledig worden opengezet zodoende de ganse kerkruimte als klankkast voor het orgel te vrijwaren. Er kan gewerkt worden met glazen panelen in melkglas of houten/metalen gesloten panelen. Op die manier wordt de visuele scheiding tussen de beide kerkdelen ten allen tijde gegarandeerd.

VOORKEURSSCENARIO - FASE 1

Afscheiding verkleinde kerk

0 1 2 5m

01

02

REFERENTIES

01 Gebruik van een openschuifbare scheidingswand in de Colomakerk in Mechelen. bron: PARCUM 02 Grote opengaande panelen sluiten het voormalige koor af. Kapel van de Ontluiking door Callebaut architecten. bron: CRKC foto door Luc Roymans photography

01

02

REFERENTIES

01 Gebedsruimte synagoge te Arnhem. De scheiding is uitgewerkt met een plafondhoge pui. Het onderste gedeelte is voorzien van melkglas voor het garanderen van een visuele afscheiding tussen de beide zones. De zone boven is voorzien van transparant glas. bron: wikipedia 02 Glazen pui voor organiseren van de fysieke opdeling binnen de Sint-Niklaaskerk te Westkapelle naar ontwerp van Bressers architecten. bron: portfolio onroerend erfgoed

01

02

REFERENTIES

01 & 02 Monte Carasso door architect Luigi Snozzi. bron: RE-ST

01

02

REFERENTIES

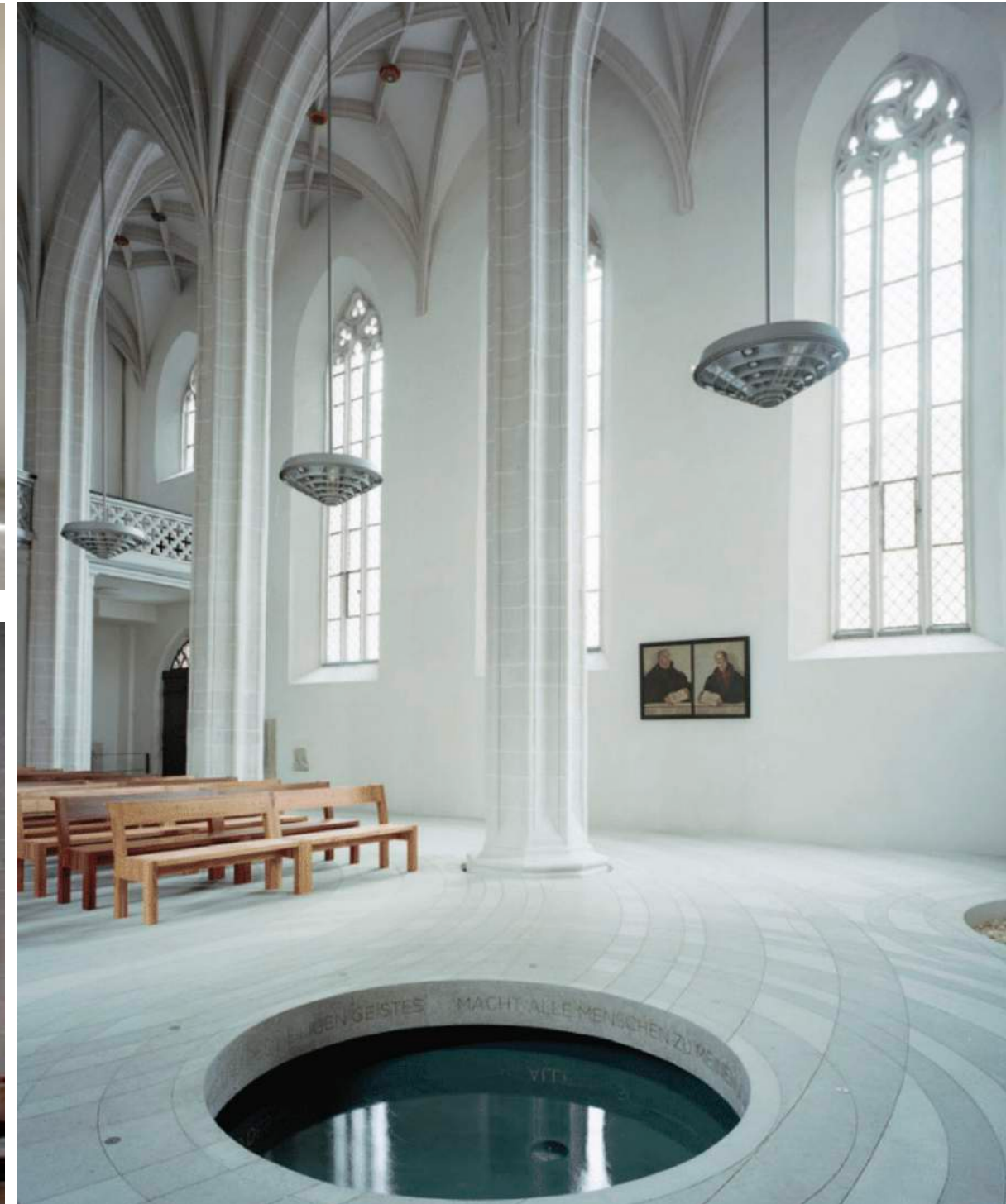
01 Mobiele toiletten als alternatief voor het voorzien van tijdelijk sanitair in de kerk. bron: sanirent 02 Mobiele toiletten als alternatief voor het voorzien van tijdelijk sanitair in de kerk. bron: persgroep

01

02

03

REFERENTIES

01 en 02 Toepassing van warmtestralers in de St Peter en Paul kerk in Eisleben bron: tripadvisor 02 Toepassing van wartemstralers in de St Peter and St Paul kerk in Eisleben. bron: subtilitas

VERWARMINGSSYSTEEM KERK

Om het gebouw in het kader van neven- of herbestemming op een duurzame manier te verwarmen, kan best worden gezocht naar enerzijds een duurzame warmtebron en anderzijds een duurzaam afgiftesysteem.

De duurzame warmtebron bij uitstek is in dit geval een warmtepomp, zij het een lucht/water warmtepomp, zij het een geothermische warmtepomp. De standaard (en betaalbare) warmtepompen zijn toestellen die verwarmingswater maken op een lage temperatuur (max 50°C). Om hiervan gebruik te kunnen maken wordt tevens geopteerd voor een afgiftesysteem op lage temperatuur. Het meest gekende systeem is vloerverwarming. Al is het een inert systeem dat traag reageert op hetgeen zich in de ruimte afspeelt. Gezien het grote volume wordt het inert karakter van dergelijk systeem niet als negatief ervaren aangezien een zone van ca. 2 meter vanaf de vloer hiermee tot op comfortabel temperatuurniveau verwarmd kan worden.

Waar nodig kan bijgewarmd worden met behulp van overgedimensioneerde verwarmingselementen zoals radiatoren of convectoren. Maar ook elektrische stralers vormen een gunstig systeem voor bijverwarming (warmteafgifte obv 100% straling) van zones binnen het gebouw. Deze stralers kunnen zowel verticaal als horizontaal geplaatst worden.

bron SB Heedfeld

COMBINATIE-SYSTEEM

- Warmtestralers voor het creëren van lokale verwarming;
- LED-strip voor het verlichten van de ruimte.

TOEPASSING

Het combinatie-systeem werd op maat uitgewerkt en vervaardigd voor toepassing in het inkompaviljoen van het Gruuthusemuseum in Brugge. Architect (NOA architecten) zocht in samenwerking met HP Eengineers naar een alternatief voor vloerverwarming of centrale verwarming mbv radiatoren. Het paviljoen is tijdens de openingsuren 'open'. Er heerst bijgevolg een tussenklimaat. Tijdens wintermaanden eerder koud. De warmtestralers zorgen plaatselijk voor de gevraagde comforttemperatuur. Gelijkaardige systemen worden ook toegepast in grote woonwarenhuizen ter hoogte van kassa's die zich bij de uitgangen bevinden. De voorgeschreven systemen zijn heel performant en kunnen mbv minimale ingrepen een gewenste comforttermperatuur bieden.

bron technische informatie HP Engineers

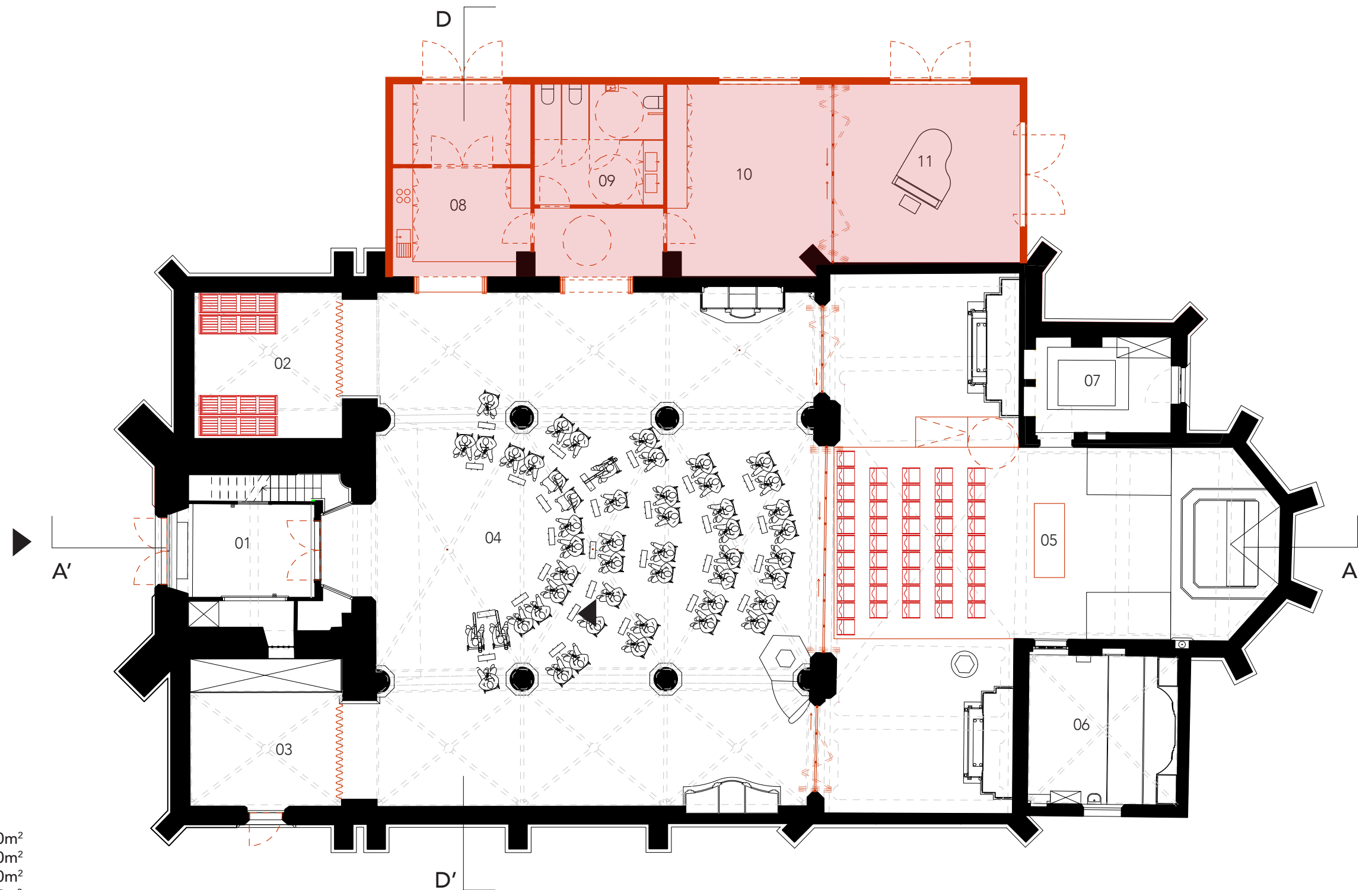
01

REFERENTIES

01 Toepassing van warmtestralers in het inkompaviljoen van het Gruuthuzemuseum in Brugge. bron: NOA architecten

FASE 2

In een tweede fase kan de annex aan de kerkruimte gebouwd worden. Deze ontlast de kerkruimte van alle logistieke functies zoals keuken, berging en sanitair. Verder kan de annex nog een polyvalent lokaal herbergen wat inzetbaar is voor gebruik als muzieklokaal, lobby/backstage rustzone en/of als overslagruimte voor de berging.

01	Inkomportaal	10m ²
02	Berging	20m ²
03	Mariakapel (berging)	20m ²
04	Repetitieruimte harmonie	185m ²
05	Verkleinde kerk	55m ²
06	Sacristie	20m ²
07	Stookruimte	12m ²
08	Keuken/toog	24m ²
09	Sanitair	15m ²
10	Berging	25m ²
11	Lokaal polyvalent gebruik	29m ²

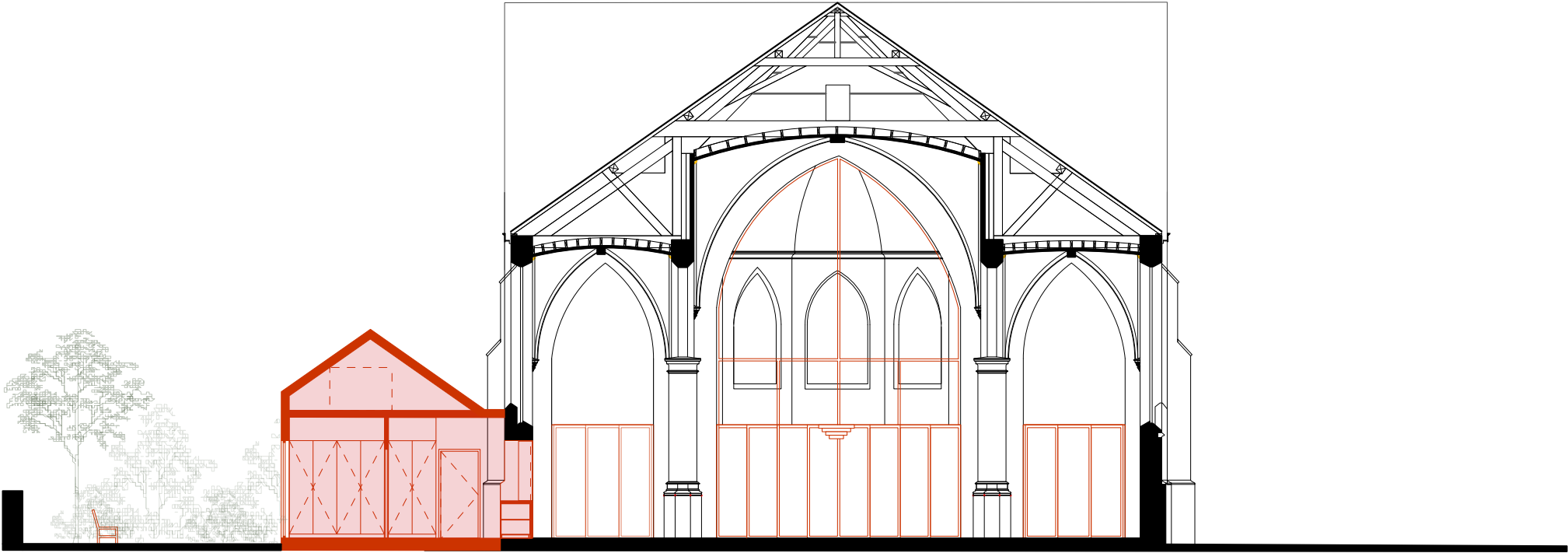
VOORKEURSSCENARIO - FASE 2

Grondplan gelijkvloers

0 1 2 5m

VOORKEURSSCENARIO - FASE 2
Dwarsdoorsnede kerk en annex

VOORKEURSSCENARIO - FASE 2
 Axonometrie kerk

01

02

REFERENTIES

01 & 02 Doorbrekingen naar naastgelegen zones kunnen op een heel subtiele en respectvolle manier, volgens voorbeeld in Marienhof Hildesheim. bron: Schilling Architekten

01

02

03

REFERENTIES

01 & 02 St. Mary's Medieval Mile Museum. bron: archdaily 03 St. Mary's Medieval Mile Museum. bron: viewpictures.co.uk

01

02

03

REFERENTIES

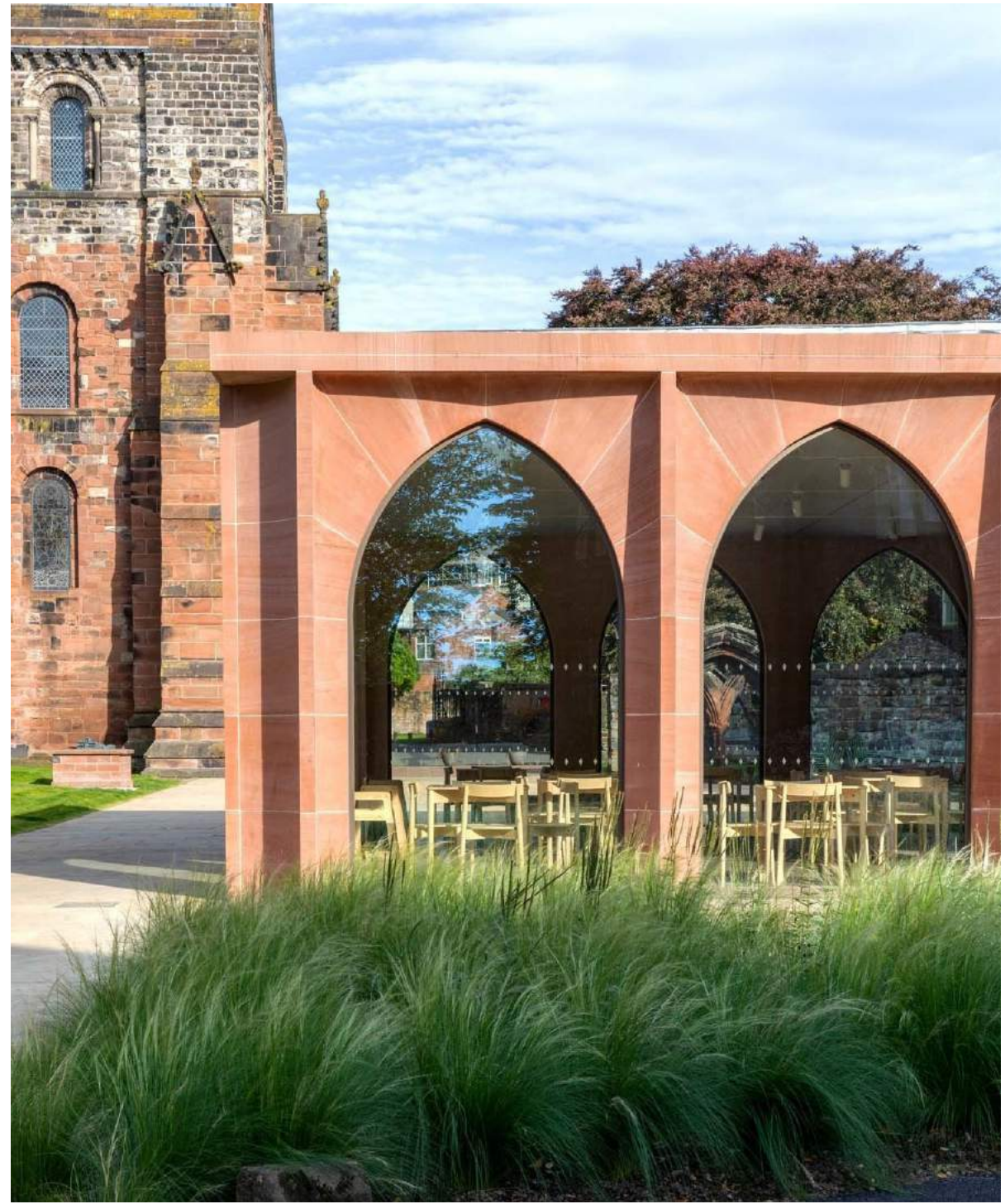
01, 02 & 03 Uitbreiding Groothuysen Brugge door noAarchitecten. bron: portfolio onroerend erfgoed

01

02

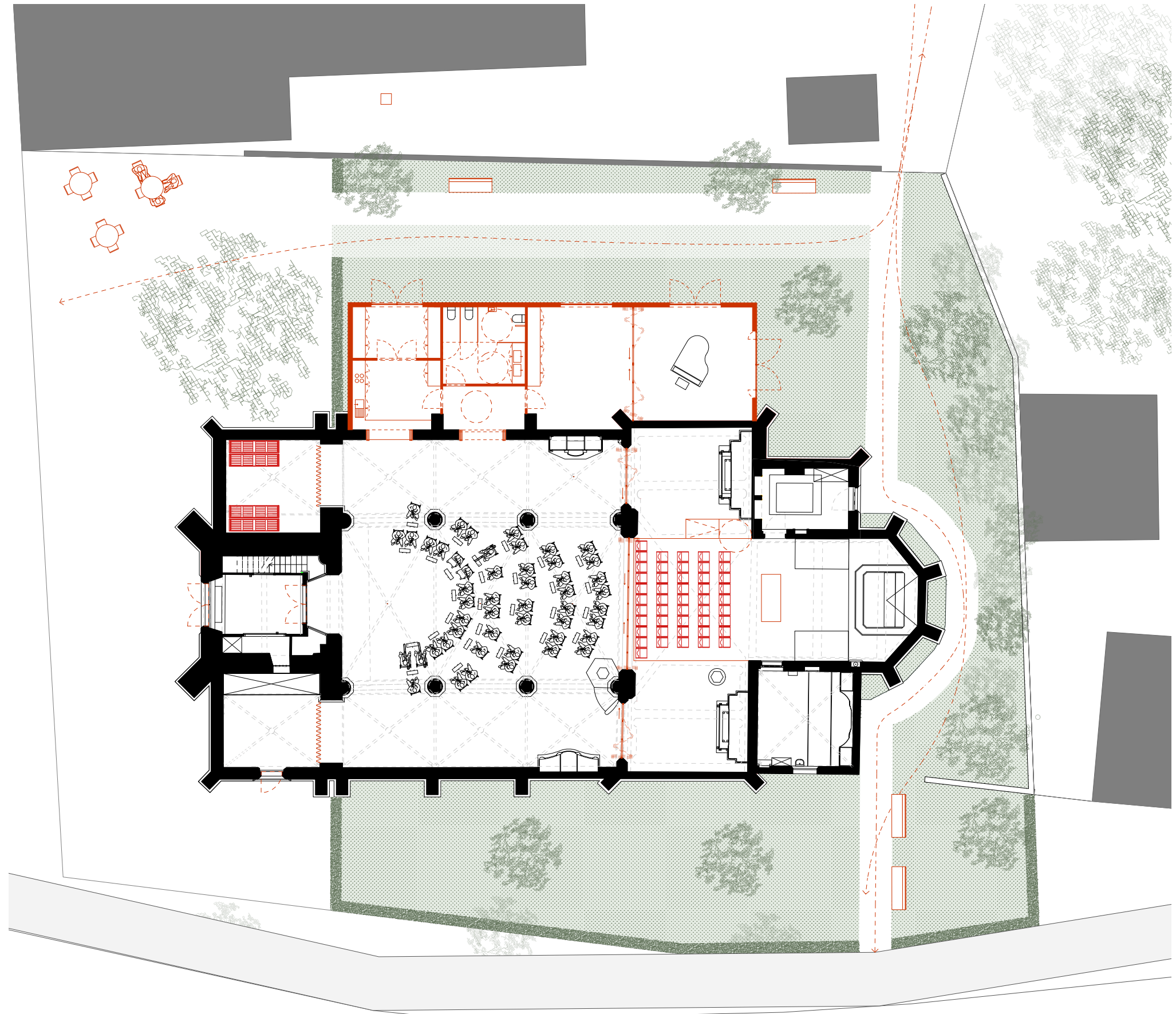
03

REFERENTIES

01, 02 & 03 Uitbreiding aan de Carlisle Cathedral door Feilden Fowles architects bron: Feilden Fowles

FASE 3

In een derde fase wordt ingezet op ontharding van het plein en parkeerzone rondom de kerk. Met het voorzien van een ingegroende zone ter hoogte van de historische footprint van het voormalige kerkhof, wordt het perceel van de kerk een groen hart en nieuw dorpspark voor de buurtbewoners en lokale gemeenschap. Een rustzone en pauzeplek in het verlengde van het meervoudig (neven)gebruik van de kerk.

VOORKEURSSCENARIO - FASE 3
Ontharding en aanleg dorpspark

DEEL 7. BEGROTING

RAMING

voorkeursscenario

In functie van de toekomstige nevenbestemming van de Sint-Lambertuskerk werd een calculatie gemaakt om te komen tot een eerste inzicht in het nodige budget. Afhankelijk van het ambitieniveau en de voorkeuren tot fasering, dient deze in de toekomst nog verder te worden scherpgesteld. De nodige werken in functie van renovatie, restauratie en instandhouding zijn hierin niet opgenomen; deze maken deel uit van overige studies. Onderstaande samenvattende raming is een gedetailleerde indicatieve raming op basis van het doorgesproken voorkeursscenario van het ontwerpend haalbaarheidsonderzoek.

Opgegeven artikels en hoeveelheden in de gedetailleerde raming zijn vermoedelijk en niet-bindend. Opgegeven eenheids- en totaalprijzen in de gedetailleerde raming zijn indicatief, niet-bindend en onderhevig aan indexering. De gedetailleerde raming geeft een beeld over welke artikels wel en niet inbegrepen zijn. In de uiterst rechtse kolommen in het blauw wordt aangegeven in welke fase van het project de kosten gemaakt worden. Naast de bouwkost wordt ook een veiligheidsmarge (diversen 10%) en de BTW ingerekend. Als studiekost wordt 15% op de raming voorzien. Hierin zit vervat: architectuur, ingenieur technieken, ingenieur stabiliteit, EPB deskundige, veiligheidscoördinator, ingenieur akoestiek en opmetingsbureau.

			STUDIO OPEN KERKEN							
			RE-ST / TRANS / PETILLON-CEUPPENS / ENDEAVOUR / ROEL DE RIDDER							
			P/A KERSBEEKSTRAAT 21/7 2600 ANTWERPEN							
			T +32 3 345 15 45							
			E info@studio-openkerken.be							
	Project:		157HEKE_SINT LAMBERTUSKERK EINDHOUT							
	Opdrachtgever:		GEMEENTE LAAKDAL							
	Onderwerp:		ONTWERPRAMING VOORKEURSCENARIO							
	Datum:		25.11.2020							
artikel	omschrijving		eenheidsprijs	hoeveelheid	eenheid	totaal		totaal verkleinde kerk	totaal uitbreiding kerk	totaal buitenaanleg
01.	TECHNISCHE VOORSCHRIFTEN									
02.	BOUWPLAATSVOORZIENINGEN									
02.01	Inrichting bouwplaats	PM								
02.01.f	Verzekering	PM								
02.03	Veiligheids- en gezondheidsplan	SOG	€ 4.500,00	1	TP	€ 4.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	
02.04	Plaatsbeschrijving	SOG	€ 1.650,00	1	TP	€ 1.650,00	€ 550,00	€ 550,00	€ 550,00	
03.	AFBRAAK- & SCHORINGSWERKEN									
03.20.	afbraak / ruwbouwelementen - algemeen									
03.21	afbraak/ruwbouwelementen - metselwerken									
03.21.01	afbraak / ruwbouwelementen - maken van (deur)openingen	FH	€ 350,00	4,741	m3	€ 1.659,26		€ 1.659,26		
30.	BOVENBOUW									
30.10	ruwbouw uitbreiding - algemeen									
30.20	vloeropbouw									
30.20.01	nieuwe dragende betonplaat op volle grond	FH	€ 500,00	33,000	m3	€ 16.500,00		€ 16.500,00		
30.20.02	vloerisolatie gespoten PUR 10cm	FH	€ 20,00	110,00	m2	€ 2.200,00		€ 2.200,00		
30.20.03	perimeterisolatie	FH	€ 20,00	50,0	m	€ 1.000,00		€ 1.000,00		
30.20.04	chape	FH	€ 60,00	110,0	m2	€ 6.600,00		€ 6.600,00		
30.30	opbouw wanden									
30.30.01	houtskelet buitenwanden	FH	€ 75,00	120,00	m2	€ 9.000,00		€ 9.000,00		
30.30.02	minerale wol isolatie	FH	€ 50,00	120,00	m2	€ 6.000,00		€ 6.000,00		
30.30.03	dampscherm	FH	€ 3,00	120,00	m2	€ 360,00		€ 360,00		
30.30.04	gevelafwerking incl. regelwerk	FH	€ 150,00	120,00	m2	€ 18.000,00		€ 18.000,00		
30.40	dakopbouw									
30.40.01	houten dakstructuur (balken 8x23 hoh 50cm)	FH	€ 100,00	120,00	m2	€ 12.000,00		€ 12.000,00		
30.40.02	houten beplating (multiplex 22cm)	FH	€ 50,00	120,00	m2	€ 6.000,00		€ 6.000,00		
30.40.03	zachte isolatie (22cm) tussen balken	FH	€ 70,00	120,00	m2	€ 8.400,00		€ 8.400,00		
30.40.04	dakbedekking incl. keperwerk	FH	€ 100,00	120,00	m2	€ 12.000,00		€ 12.000,00		
30.40.05	goten en regenwaterafvoer	FH	€ 90,00	40,0	m	€ 3.600,00		€ 3.600,00		
30.40.06	aanwerken dak tegen kerkwand	FH	€ 25,00	20,0	m	€ 500,00		€ 500,00		
31.	TUSSENVLOER									
28.10	houten tussenvloer									
28.10.01	balken	FH	€ 80,00	110,00	m2	€ 8.800,00		€ 8.800,00		
28.10.02	beplating	FH	€ 80,00	110,00	m2	€ 8.800,00		€ 8.800,00		
28.10.03	akoestische isolatie	FH	€ 30,00	110,00	m2	€ 3.300,00		€ 3.300,00		

			STUDIO OPEN KERKEN							
			RE-ST / TRANS / PETILLON-CEUPPENS / ENDEAVOUR / ROEL DE RIDDER							
			P/A KERSBEEKSTRAAT 21/7 2600 ANTWERPEN							
			T +32 3 345 15 45							
			E info@studio-openkerken.be							
	Project:		157HEKE_SINT LAMBERTUSKERK EINDHOUT							
	Opdrachtgever:		GEMEENTE LAAKDAL							
	Onderwerp:		ONTWERPRAMING VOORKEURSCENARIO							
	Datum:		25.11.2020							
artikel	omschrijving		eenheidsprijs	hoeveelheid	eenheid	totaal		totaal verkleinde kerk	totaal uitbreiding kerk	totaal buitenaanleg
40.	BUITENRAMEN & -DEUREN									
40.10.	profielen/ hout - algemeen									
40.11	herstel en/of aanpassen van bestaande houten buitendeuren voorgevel	FH	€ 1.200,00	2	st	€ 2.400,00	€ 2.400,00			
40.12	herstel en/of aanpassen van bestaande houten buitendeuren zijgevel	FH	€ 600,00	1	st	€ 600,00	€ 600,00			
40.13	herstel en/of aanpassen van bestaande houten buitendeuren achtergevel	FH	€ 600,00	1	st	€ 600,00		€ 600,00		
40.30.	profielen/ metaal - algemeen									
40.31	profielen/ metaal - thermisch onderbroken/geanodiseerd									
40.31.01	profielen/ metaal - nieuwe buitenraam-/deurgehelen uitbreiding	FH	€ 6.500,00	4	st	€ 26.000,00		€ 26.000,00		
50.	BINNENPLEISTERWERKEN									
50.30.	nieuw pleisterwerk - algemeen									
50.32.	nieuw pleisterwerk - aanbrengen pleisterlaag interieur uitbreiding									
50.32.01	nieuw pleisterwerk - wanden	FH	€ 35,00	154,94	m2	€ 5.422,80		€ 5.422,80		
50.32.02	nieuw pleisterwerk - plafond	FH	€ 35,00	102,27	m2	€ 3.579,45		€ 3.579,45		
50.40	renovatie pleisterwerk - algemeen									
50.41	renovatie pleisterwerk - bijwerken bestaand pleisterwerk t.h.v. doorbreking muren	VH	€ 65,00	15,00	m2	€ 975,00		€ 975,00		
51.	BINNENPLAATAFWERKINGEN									
51.10	scheidingswanden - gipskarton	FH	€ 65,00	54,75	m2	€ 3.558,59		€ 3.558,59		
51.11	gipskarton afwerking interieur uitbreiding	FH	€ 65,00	154,94	m2	€ 10.070,91		€ 10.070,91		
51.20	binnenplaatafwerking - MDF met laminaatafwerking									
51.21	scheidingswanden sanitair - MDF met laminaatafwerking (incl deuren)	FH	€ 60,00	15,73	m2	€ 943,80		€ 943,80		
51.30	plafondafwerking - algemeen									
51.31	plafondafwerking - gipskarton/brandwerend Rf 1/2 uur	FH	€ 60,00	102,27	m2	€ 6.136,20		€ 6.136,20		
51.70.	toegangsluiken / leidingkokers - algemeen	PM								
53.	BINNENVLOERAFWERKINGEN									
53.10	tegelvloeren - algemeen									
53.11	tegelvloeren - keramisch (inclusief dekvloer)	FH	€ 80,00	105,00	m2	€ 8.400,00		€ 8.400,00		
53.40	plinten - algemeen									
53.41	plinten - keramisch met afgeronde hoeken	FH	€ 50,00	63,85	m	€ 3.192,50		€ 3.192,50		
54.	BINNENDEUREN & -RAMEN									
54.10.	nieuwe dubbele binnendeur									
54.10.01	nieuwe dubbele binnendeur keuken	FH	€ 950,00	1	st	€ 950,00		€ 950,00		
54.10.02	nieuwe dubbele binnendeur kerkruimte	FH	€ 2.500,00	2	st	€ 5.000,00		€ 5.000,00		
54.20	nieuwe enkele binnendeur	FH	€ 500,00	3	st	€ 1.500,00		€ 1.500,00		

			STUDIO OPEN KERKEN							
			RE-ST / TRANS / PETILLON-CEUPPENS / ENDEAVOUR / ROEL DE RIDDER							
			P/A KERSBEEKSTRAAT 21/7 2600 ANTWERPEN							
			T +32 3 345 15 45							
			E info@studio-openkerken.be							
	Project:		157HEKE_SINT LAMBERTUSKERK EINDHOUT							
	Opdrachtgever:		GEMEENTE LAAKDAL							
	Onderwerp:		ONTWERPRAMING VOORKEURSCENARIO							
	Datum:		25.11.2020							
artikel	omschrijving		eenheidsprijs	hoeveelheid	eenheid	totaal		totaal verkleinde kerk	totaal uitbreiding kerk	totaal buitenaanleg
54.30	nieuwe opengaande wand - harmonicasysteem (geperforeerd hout)									
54.30.01	nieuwe opengaande wand kerkruimte	FH	€ 1.000,00	30,08	m2	€ 30.080,00		€ 30.080,00		
54.30.02	nieuwe opengaande wand polyvalente ruimte	FH	€ 1.000,00	16,17	m2	€ 16.165,00			€ 16.165,00	
54.50.	hang- & sluitwerk - algemeen									
54.51.	hang- & sluitwerk - scharnieren & paumellen	PM								
54.52.	hang- & sluitwerk - deursloten	PM								
54.53.	hang- & sluitwerk - deurkrukken	PM								
54.54.	hang- & sluitwerk - deurdrangers	PM								
56.	BINNENTRAPPEN & LEUNINGEN									
56.00	uitvullen van vloeren en vlakken									
56.11.	uitvulling hellend vlak naar verhoogd koor	FH	€ 400,00	2,80	m2	€ 1.120,00		€ 1.120,00		
56.12	uitvulling verhoogde vloer verhoogd koor	FH	€ 400,00	18,40	m2	€ 7.360,00		€ 7.360,00		
57.	BINNENMEUBILAIR									
57.10	stoelen - algemeen									
57.11.	stapelbare stoelen	FH	€ 150,00	300	st	€ 45.000,00		€ 45.000,00		
57.20.	gordijnen - algemeen	FH	€ 300,00	40,50	m2	€ 12.150,00		€ 12.150,00		
57.30.	opbergmeubels - algemeen									
57.31.	opbergmeubilair stoelen	FH	€ 5.000,00	9	st	€ 45.000,00		€ 45.000,00		
57.32.	kasten berging en polyvalente ruimte	FH	€ 250,00	10,00	m2	€ 2.500,00			€ 2.500,00	
57.40	keukeninrichting - algemeen									
57.41.	keuken, incl. toog	SOG	€ 15.000,00	1,0	st	€ 15.000,00			€ 15.000,00	
57.50.	kapelinrichting - algemeen									
57.51.	nieuwe inrichting mariakapel (banken, sokkels, kaarsenrek,...)	FH	€ 10.000,00	1,0	TP	€ 10.000,00			€ 10.000,00	
57.60.	sanitair - algemeen									
57.61.	sanitair - tabletten	FH	€ 150,00	2,0	m	€ 300,00			€ 300,00	
57.62.	sanitair - spiegels	FH	€ 230,00	2,00	m2	€ 460,00			€ 460,00	
57.80.	akoestische verbetering									
57.81.	toepassen van akoestische verbetering (akoestische panelen,...)	FH	€ 12.000,00	1	TP	€ 12.000,00		€ 12.000,00		
80.	BINNENSCHILDERWERKEN									
80.10	binnenschilderwerken - algemeen									
80.11	binnenschilderwerken op pleisterwerk									
80.11.01	op wanden	FH	€ 12,00	154,94	m2	€ 1.859,24			€ 1.859,24	
80.11.02	op plafond	FH	€ 15,00	102,27	m2	€ 1.534,05			€ 1.534,05	

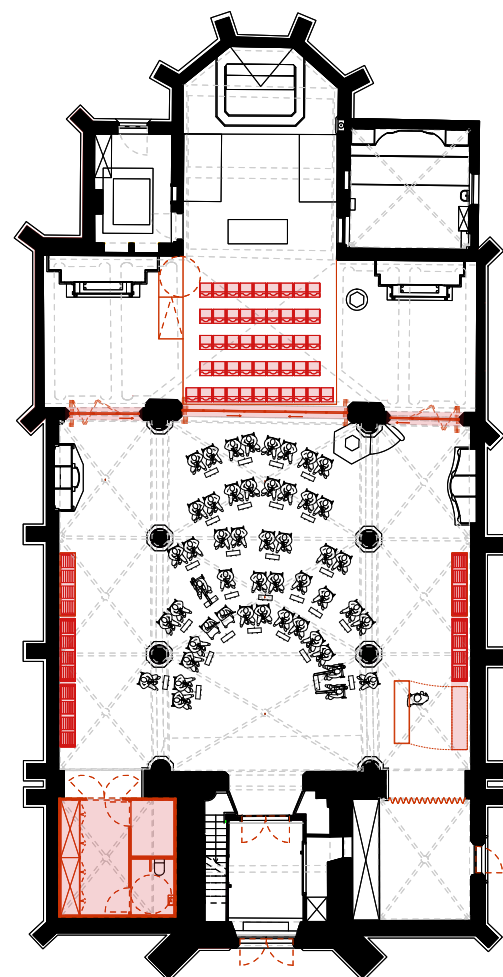
		STUDIO OPEN KERKEN							
		RE-ST / TRANS / PETILLON-CEUPPENS / ENDEAVOUR / ROEL DE RIDDER							
		P/A KERSBEEKSTRAAT 21/7 2600 ANTWERPEN							
		T +32 3 345 15 45							
		E info@studio-openkerken.be							
	Project:	157HEKE_SINT LAMBERTUSKERK EINDHOUT							
	Opdrachtgever:	GEMEENTE LAAKDAL							
	Onderwerp:	ONTWERPRAMING VOORKEURSCENARIO							
	Datum:	25.11.2020							
artikel	omschrijving		eenheidsprijs	hoeveelheid	eenheid	totaal	totaal verkleinde kerk	totaal uitbreiding kerk	totaal buitenaanleg
80.60.	speciale toepassingen & signalisatie - algemeen	SOG	€ 2.500,00	1	TP	€ 2.500,00	€ 2.500,00		
90.	BUITENVERHARDINGEN								
90.10.	onderfunderingen - algemeen	PM							
90.20	opnemen verharding - algemeen								
90.21	opnemen bestaande verharding - klinkers	FH	€ 35,00	625,00	m2	€ 21.875,00			€ 21.875,00
90.30.	aanplanting								
90.31.	aanplanting dorpspark	FH	€ 100,00	525,00	m2	€ 52.500,00			€ 52.500,00
90.52.	oppervlakteverharding - aanleg paden en klinkers	FH	€ 150,00	100,00	m2	€ 15.000,00			€ 15.000,00
	TECHNIEKEN								
	ELEKTRICITEIT								
E1	vernieuwen elektriciteit liturgische zone	FH	€ 30,00	175,00	m2	€ 5.250,00	€ 5.250,00		
E2	vernieuwen elektriciteit profane zone	FH	€ 120,00	285,00	m2	€ 34.200,00	€ 34.200,00		
E3	nieuwe elektriciteit uitbreiding	FH	€ 120,00	110,00	m2	€ 13.200,00		€ 13.200,00	
	HVAC/VERLUCHTINGEN								
V1	aanpassing + aanvulling verwarming liturgische zone	FH	€ 200,00	175,00	m2	€ 35.000,00	€ 35.000,00		
V2	aanpassing + aanvulling verwarming profane zone	FH	€ 200,00	285,00	m2	€ 57.000,00	€ 57.000,00		
V3	aanvulling verwarming uitbreiding	FH	€ 100,00	110,00	m2	€ 11.000,00		€ 11.000,00	
V4	verplaatsen stookruimte naar technische ruimte/dak of zolder	SOG	€ 15.000,00	1	TP	€ 15.000,00		€ 15.000,00	
V4	plaatsen van ventilatiegroep in technische ruimte/dak of zolder	SOG	€ 15.000,00	1	TP	€ 15.000,00		€ 15.000,00	
V5	ventilatie in liturgische zone	FH	€ 115,00	175,00	m2	€ 20.125,00		€ 20.125,00	
V6	ventilatie in profane zone	FH	€ 115,00	285,00	m2	€ 32.775,00		€ 32.775,00	
V7	ventilatie in uitbreiding	FH	€ 115,00	110,00	m2	€ 12.650,00		€ 12.650,00	
	SANITAIR/BRANDBESTRIJDING								
S0	plaatsing (tijdelijke) sanitairen in de kerk	SOG	€ 15.000,00	1	TP	€ 15.000,00	€ 15.000,00		
S1	plaatsing sanitaire leidingen in sanitaire ruimten	FH	€ 150,00	15,00	m2	€ 2.250,00		€ 2.250,00	
S2	plaatsing sanitaire toestellen	SOG	€ 7.500,00	1	TP	€ 7.500,00		€ 7.500,00	
S3	aansluiting van nieuwe sanitaire installaties op riolering	SOG	€ 5.000,00	1	TP	€ 5.000,00		€ 5.000,00	
S4	plaatsing brandbestrijding (branddetectie, poederblussers, brandhaspels,...)	SOG	€ 2.500,00	1	TP	€ 2.500,00	€ 2.500,00		
S5	plaatsing inbraakdetectie (camera's, ...)	SOG	€ 2.500,00	1	TP	€ 2.500,00	€ 2.500,00		
	DIVERSEN 10%					€ 78.855,18	€ 31.171,00	€ 38.541,68	€ 9.142,50
	STUDIEKOSTEN 15%					€ 130.111,05	€ 51.432,15	€ 63.593,77	€ 15.085,13
	architectuur, ingenieur stabiliteit, ingenieur technieken, akoestiek, EPB, ventilatieverslaggever,...								

		STUDIO OPEN KERKEN								
		RE-ST / TRANS / PETILLON-CEUPPENS / ENDEAVOUR / ROEL DE RIDDER								
		P/A KERSBEEKSTRAAT 21/7 2600 ANTWERPEN								
		T +32 3 345 15 45								
		E info@studio-openkerken.be								
Project:		157HEKE_SINT LAMBERTUSKERK EINDHOUT								
Opdrachtgever:		GEMEENTE LAAKDAL								
Onderwerp:		ONTWERPRAMING VOORKEURSCENARIO								
Datum:		25.11.2020								
artikel	omschrijving		eenheidsprijs	hoeveelheid	eenheid	totaal		totaal verkleinde kerk	totaal uitbreiding kerk	totaal buitenaanleg
			TOTAAL BTW exclusief			€ 997.518,02		€ 394.313,15	€ 487.552,24	€ 115.652,63
			BTW 21%:			€ 209.478,78		€ 82.805,76	€ 102.385,97	€ 24.287,05
			TOTAAL BTW inclusief			€ 1.206.996,80		€ 477.118,91	€ 589.938,22	€ 139.939,68

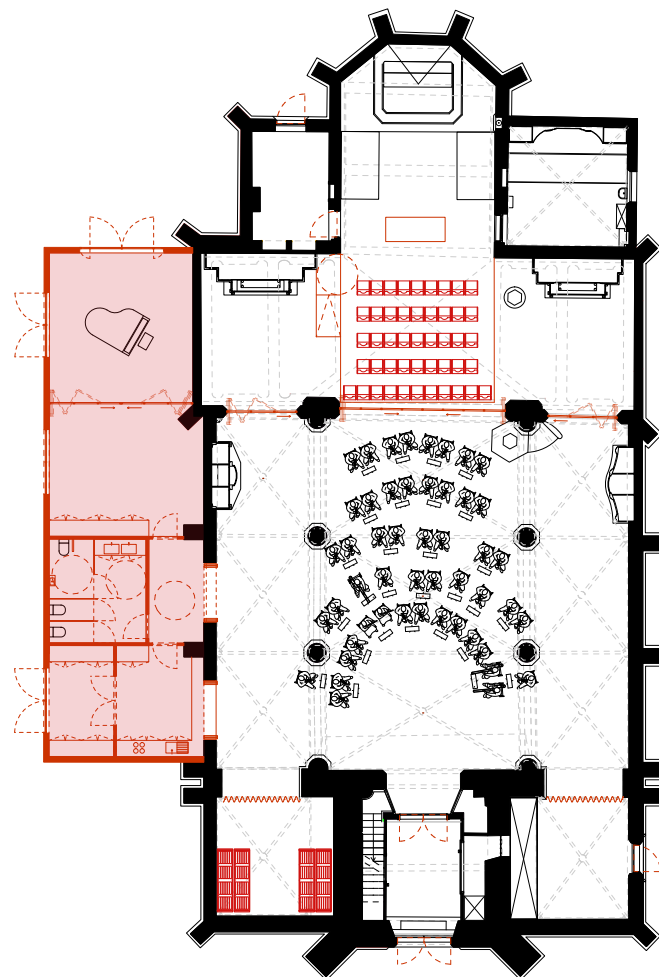
FASERING

FASE 1 - verkleinde kerk: € 477.118,91 (BTWin)
FASE 2 - uitbreiding kerk: € 589.938,22 (BTWin)
FASE 3 - buitenaanleg: € 139.939,68 (BTWin)

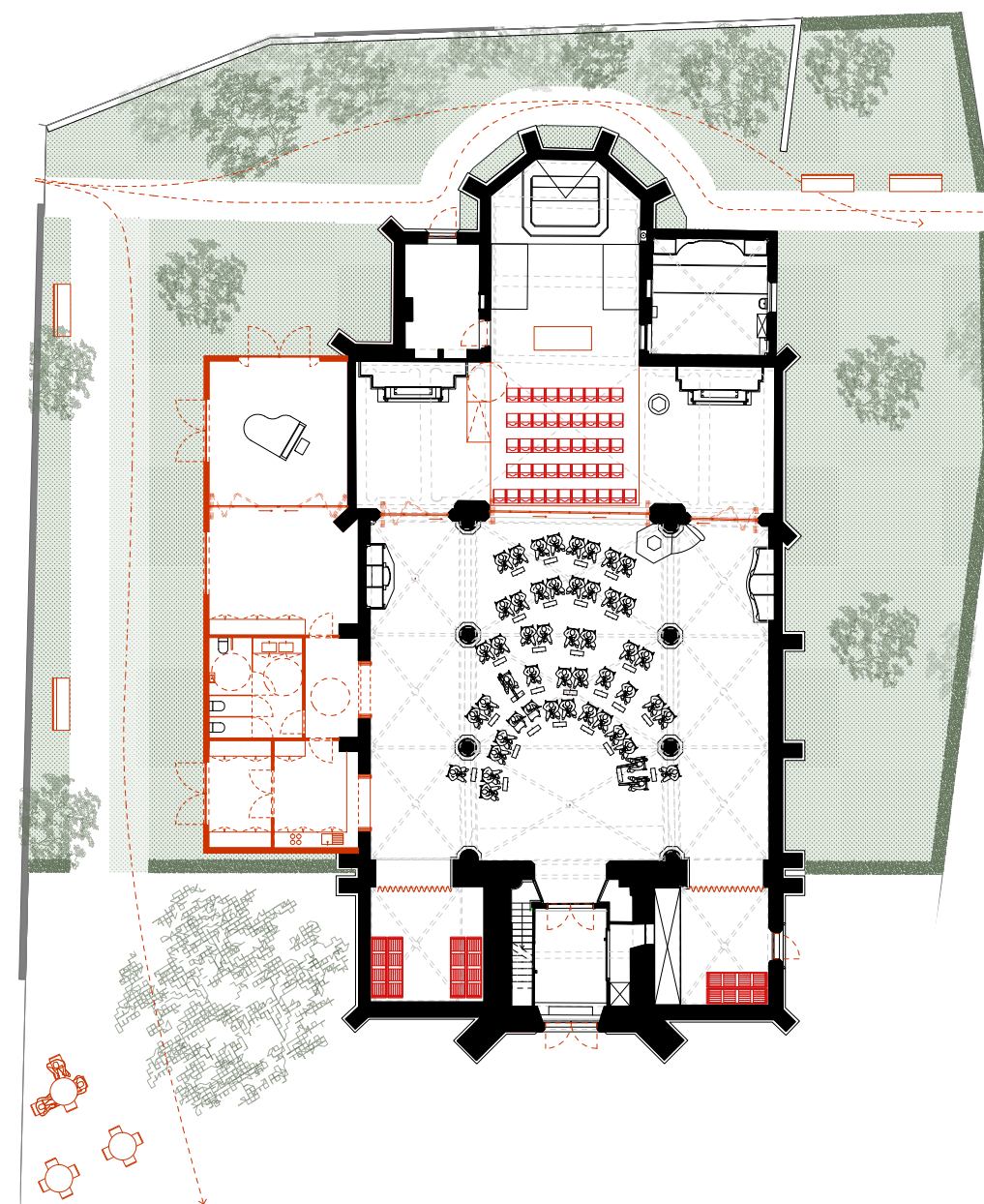
GERAAMDE BOUWKOST EXCL. BTW: € 997.518,02
GERAAMDE BOUWKOST INCL. BTW: € 1.206.996,80

FASE 1:
verkleinde kerk
€ 477.118,91 (BTWin)

FASE 2:
uitbreiding kerk
€ 589.938,22 (BTWin)

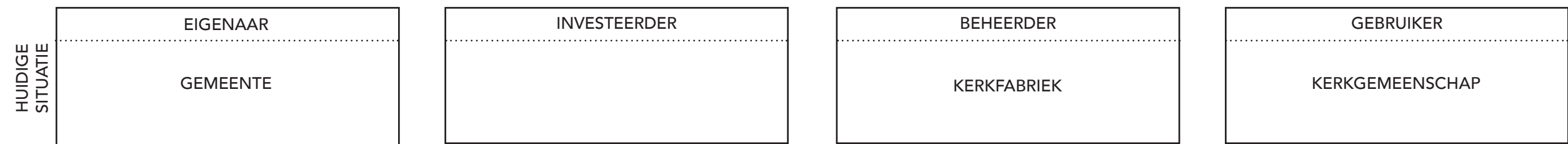

FASE 3:
buitenaanleg dorpspark
€ 139.939,68 (BTWin)

DEEL 8. ONTWIKKELINGSMODEL

ONTWIKKELINGSMODEL

stakeholders en hun onderlinge verhouding

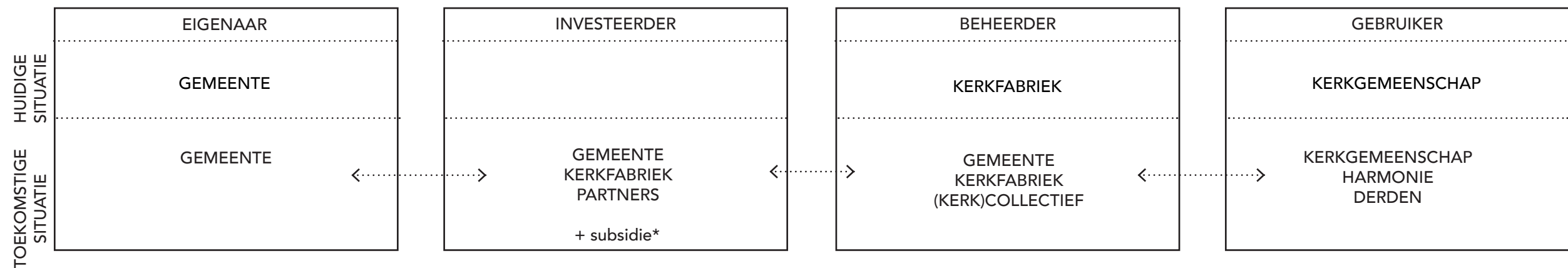
Er wordt gekozen voor een minimale interventie met maximaal behoud van de kerkruimte en aangrenzende ruimtes in hun huidige ruimtelijke configuratie d.m.v. minimaal noodzakelijke bouwkundige ingrepen. De centrale kerkruimte zal maximaal worden ingezet voor polyvalent gebruik, in eerste instantie voor gebruik als repetitieruimte voor de plaatselijke fanfare. Met het vervangen van de huidige stoelen door een stapelbare en/of inklapbare variant, kan de centrale kerkruimte relatief snel worden vrijgemaakt of flexibel ingericht in functie van de te organiseren nevenactiviteiten. Een mobiele scheidingswand ter hoogte van het transept, verzorgt de afbakening van de ‘verkleinde kerk’ die behouden blijft ten dienste van de kerkgemeenschap. In geval van speciale vieringen of diensten met grotere opkomst, kan de verkleinde kerk uitgebreid worden in het kerkship. De flexibele paneelwand wordt op dat moment volledig opengezet. Tegelijkertijd kan ten allen tijde de volledige kerkruimte als klankkast voor het orgel gevrijwaard blijven. De berging en aanpalende sacristie blijven gevrijwaard en worden ingezet voor de autonome werking van de verkleinde kerkruimte. Door het maximale behoud van de intrinsieke kwaliteiten van de kerk blijft de investeringskost in een eerste fase eerder beperkt.

In een tweede fase wordt een logistieke uitbreiding van de kerk gesuggereerd. Dit om de huidige kerkruimte te ontlasten en van nodige dienende functies te voorzien: bergruimte, keuken en sanitair. Doordat verschillende gebruikers van de kerk gebruik zullen maken zijn duidelijke afspraken en een goed beheer cruciaal.

De kerkfabriek zal samen met de gemeente aan de slag moeten gaan met een ontwikkelings- en beheersplan voor de kerk. Dit plan aanreiken behoort niet tot deze opdracht. Wel geven we een overzicht van de mogelijkheden van hoe eigenaar, investeerder, beheerder en gebruiker zich tot elkaar kunnen verhouden. Bovendien wordt een aanzet gegeven van de mogelijk te verwachten exploitatiekost voor het voorgestelde gefaseerde toekomstscenario voor de kerk.

ONTWIKKELINGSMODEL

stakeholders en hun onderlinge verhouding

De kerkfabriek en gemeente zijn op zoek naar mogelijkheden/opportunities om de Sint-Lambertuskerk opnieuw te ontsluiten voor een breder publiek. Er wordt gezocht naar zachte nevenactiviteiten die de kerk opnieuw kunnen activeren voor de lokale gemeenschap. In eerste instantie zal een deel van de kerk permanent beschikbaar blijven als verkleinde kerk of kapel voor de eucharistie. Het kerschip komt in aanmerking voor nevengebruik als repetitielokaal voor de lokale fanfare. Met het voorzien van voldoende bergruimte kan de kerkruimte vrijgemaakt worden om ook andere gemeenschapsgebonden activiteiten te huisvesten.

Volgens het model van nevenbestemming lijkt daarbij het bovenstaande scenario wenselijk. Strategisch daarbij is een noodzakelijk onderzoek naar de verschillende subsidies waarvoor de renovatie en transformatie (zie onder) van het kerkgebouw in aanmerking komt. In bovenstaande schema gaan we er van uit dat de gemeente (zoals vandaag) de geschikte eigenaar/beheerder is voor het gebouw.

OVERZICHT

VERHUUR: Het gebruik van een onroerend goed dat een ander toebehoort in ruil voor een vergoeding.

TERBESCHIKKINGSTELLING: Alternatief voor onroerende verhuur om er een beroepswerkzaamheid in uit te oefenen waarbij btw-aftrek mogelijk is.

CONSESSIE: Alleenrecht op gebruik dat ten allen tijde opzegbaar. Consessies komen vooral voor bij horeca en veelal bij beschermde gebouwen waarbij een overheid een private partij aanstelt voor de uitbating.

VRUCHTGEBRUIK: Geeft het recht om van een zaak waarvan een ander de eigendom heeft, het genot te hebben, zoals de eigenaar zelf, maar onder verplichting om de zaak zelf in stand te houden.

AANDEELHOUDERSCHAP: Hierbij delen derden mee in risico en verantwoordelijkheid voor ontwikkeling of beheer.

RECHT VAN OPSTAL: Hierbij wordt de eigenaar van grond (blote eigenaar) en vastgoed (opstalhouder) gescheiden. Bij beëindiging wordt de waarde van het vastgoed door de blote eigenaar aan de opstalhouder vergoed.

ERFPACHT: Een erfpacht draagt alle rechten van grond en vastgoed van de eigenaar over aan een erfpachter voor een lange periode (vaak 49 of 99 jaar) tegen een jaarlijkse of éénmalige vergoeding.

MOGELIJKHEDEN PREMIES EN SUBSIDIES:

Premie Dienst onroerend erfgoed:

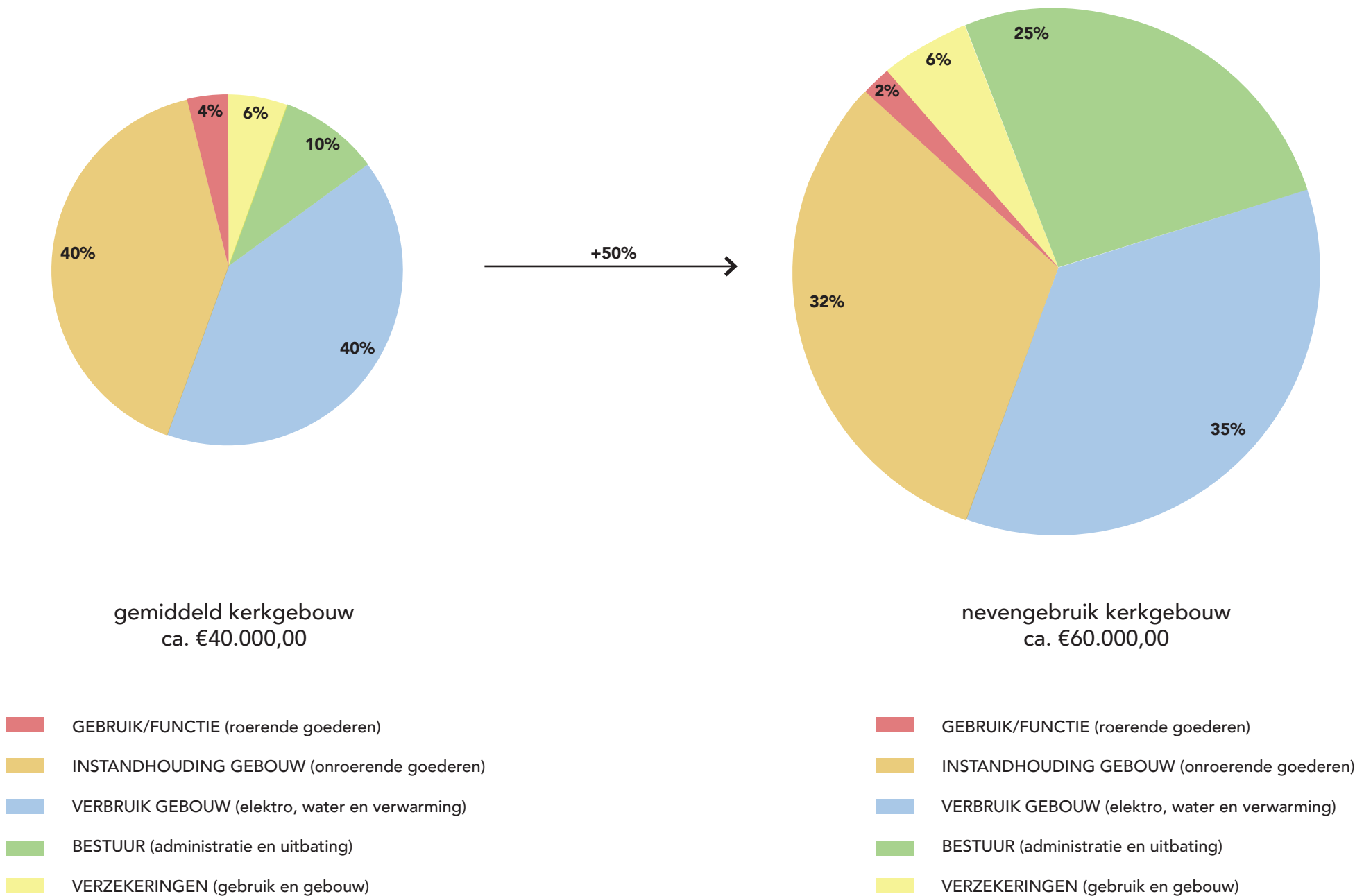
- ° verhoogde premie van 60% voor goederen in eigendom van een lokale overheid met een publieksfunctie en zonder commerciële bestemming;
- ° aanvullende premie goed onderhoud van 10% als je het onroerend goed al minimaal 6 jaar goed onderhoud (te bewijzen adhv toestandrapport en onderhoudslogboek)
- ° premie open erfgoed: 20% niet van toepassing (wegens geen open erfgoed)

Subsidie Agentschap Binnenlands Bestuur:

subsidie van 30%; niet van toepassing (wegens beschermd monument).

ONTWIKKELINGSGMODEL

raming exploitatiekost

ONTWIKKELINGSMODEL

raming exploitatiekost

		STUDIO OPEN KERKEN			
		RE-ST / TRANS / PETILLON-CEUPPENS / ENDEAVOUR / ROEL DE RIDDER			
		P/A KERSBEEKSTRAAT 21/7 2600 ANTWERPEN			
		T +32 3 345 15 45			
		E info@studio-openkerken.be			
	Project:	157HEKE_SINT LAMBERTUSKERK EINDHOUT			
	Opdrachtgever:	GEMEENTE LAAKDAL			
	Onderwerp:	SIMULATIE EXPLOITATIEKOSTEN			
	Datum:	25.11.2020			
artikel	omschrijving		gemiddeld kerkgebouw	nevengebruik	
01.	GERBRUIK/FUNCTIE	roerende goederen			
	a. verbruiksgoederen eredienst		€ 950,00	€ 475,00	
	b. aankoop materiaal eredienst		€ 625,00	€ 312,50	
	c. onderhoud materiaal eredienst		€ 360,00	€ 180,00	
02.	INSTANDHOUDING GEBOUW	onroerende goederen			
	a. onderhoud - poets		€ 2.500,00	€ 5.000,00	
	b. onderhoud - reparaties		€ 12.500,00	€ 15.000,00	
03.	VERBRUIK GEBOUW	nutsvoorzieningen			
	a. elektriciteit		€ 5.000,00	€ 7.500,00	
	b. water		€ 500,00	€ 750,00	
	c. verwarming		€ 9.500,00	€ 14.250,00	
04.	BESTUUR	uitbating			
	a. bestuur van de eredienst				
	b. organisatie nevengebruik		€ 4.475,00	€ 4.475,00	
				€ 10.000,00	
05.	VERZEKERING				
	a. gebruik		€ 350,00	€ 875,00	
	b. gebouw		€ 3.000,00	€ 3.000,00	
	INKOMSTEN				
	vaste huurinkomsten + kosten op jaarbasis vb.: 12 x €1.000,00				-€ 12.000,00
	occassionele huurinkomsten (inc. kosten) vb.: 20 x €250,00				-€ 5.000,00
			€ 39.760,00	€ 61.817,50	-€ 17.000,00

PARCUM ontwikkelde samen met de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen een stappenplan om gemeentes en kerkbesturen op weg te helpen bij het waarderen en het inventariseren van waardevol religieus erfgoed.

Het stappenplan vormt een leidraad om stap voor stap het participatieve proces van waarderen, selecteren en herbestemmen van roerend religieus erfgoed te doorlopen. Het plan betreft de verschillende partijen en komt tot gedragen en onderbouwde beslissingen, rekening houdend met de bestaande wetgeving en procedures. Het traject resulteert in een concreet en uitvoerbaar bestemmingsplan.

Meer info over het stappenplan en de door PARCUM aangeboden begeleidingstrajecten zijn te raadplegen via de website:

<https://www.parcum.be/nl/erfgoedadvies/waarderen-selecteren-en-herbestemmen>

PARCUM

Blog

Over PARCUM

Plan je bezoek

Museum

Erfgoedadvies

Agenda

Contact

[Home](#) > [Erfgoedadvies](#) > [Aan de slag met je objecten](#) > Waarderen, selecteren en herbestemmen

❖ Waarderen, selecteren en herbestemmen

Wat is de moeite waard om te bewaren? Is dit schilderij of beeld wel waardevol genoeg om het te laten restaureren? Kunnen niet meer gebruikte kerkelijke gewaden nog ergens dienst doen?

[Stappenplan waarderen religieus erfgoed →](#)

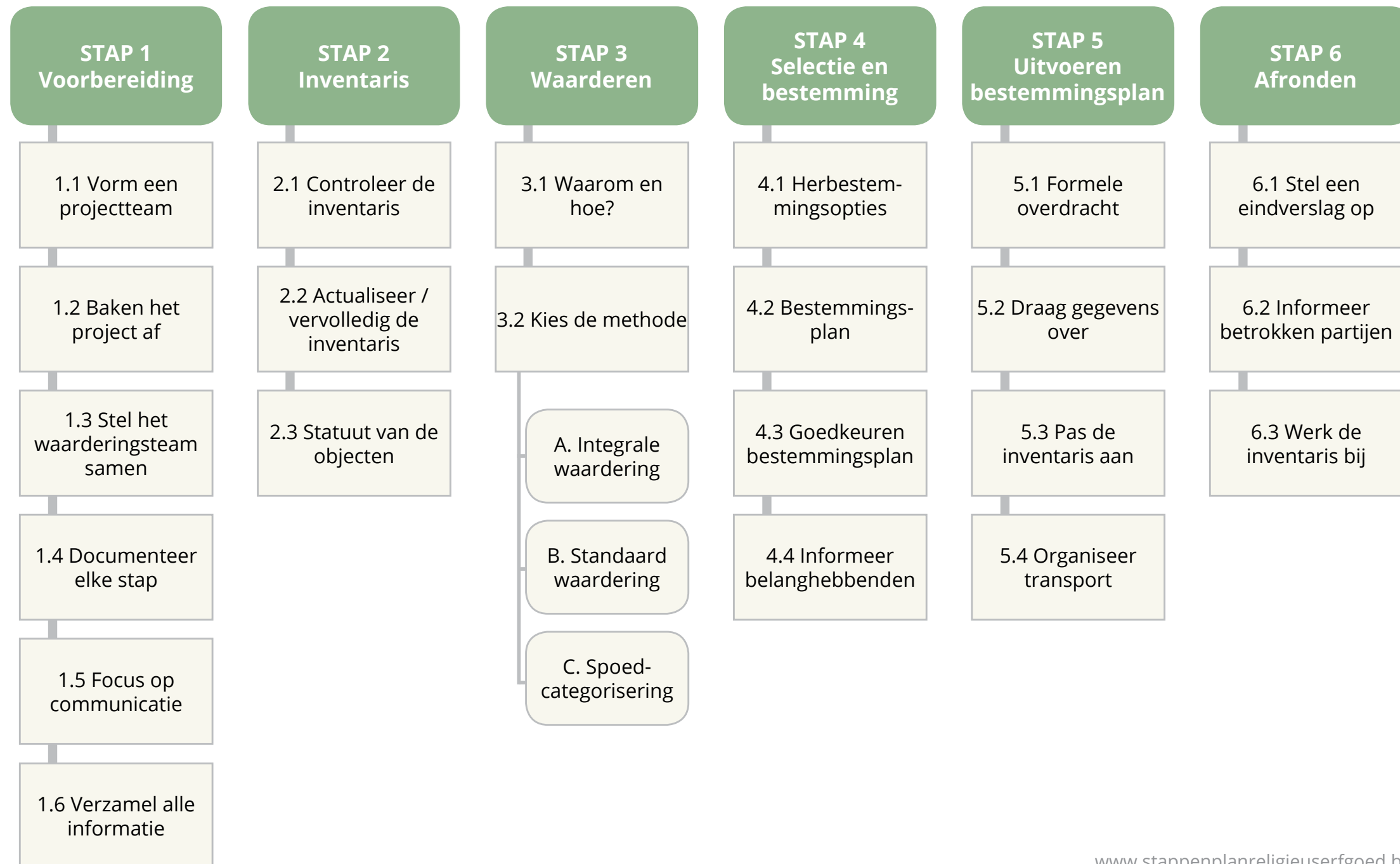
Ken je collectie!

Inzicht in je eigen collectie, en de verschillende waarden en betekenissen kennen. Dat heb je nodig om goede en onderbouwde beslissingen te nemen bij behoud en beheer van je collectie. Maar ook bij een herbestemming of afstoting van religieus erfgoed moet je weten wat meer en minder waardevol of betekenisvol is.

Niet alleen kunsthistorische of historische waarden zijn

STAPPENPLAN VOOR WAARDEREN, SELECTEREN EN HERBESTEMMEN

CONCLUSIE

Dit rapport omvat de haalbaarheids- en herbestemmingsstudie van de Sint-Lambertuskerk in Eindhoven, Laakdal. Vanuit de kerkfabriek en de gemeente Laakdal werd de vraag gesteld om te onderzoeken of de kerk naast de eredienst nog andere nevenactiviteiten kan herbergen om zo de kerk opnieuw te ontsluiten voor een breder publiek. In eerste instantie zal het verhoogde koor en het transept beschikbaar blijven als verkleinde kerk of kapel voor de eucharistie, indien noodzakelijk uitbreidbaar met het kerkship. Het kerkship biedt dan ruimte aan de lokale fanfare, die het kan gebruiken als vaste repetitieruimte. Dit gebruik kan zo gewenst afgewisseld worden met een aanvullend programma van zachte nevenactiviteiten. Op de lange termijn kan binnen diezelfde opzet gezocht worden naar een volledige herbestemming van de kerk. Binnen het haalbaarheidsonderzoek werd eveneens ingezet op een versterkte verankering van de kerk met het omliggende dorpsweefsel en buurtgebonden functies.

Na overleg met de betrokken partners van zowel kerkfabriek als het gemeentebestuur, en na het horen van verschillende actoren uit de buurt, werd een globaal programma van eisen opgesteld. Een eerste studie van het programma in relatie tot de beschikbare oppervlaktes, maakte snel duidelijk dat de huidige kerkruimte een veelheid aan programma's en invullingen kan huisvesten, zij het op een eerbiedige manier in relatie tot het waardevolle erfgoed. Zo werd in alle scenario's op zoek gegaan naar een optimale ruimtelijke indeling van het kerkgebouw in relatie tot het programma en met oog op meervoudig gebruik in de toekomst. Daarbij werd uitgegaan van de potenties, randvoorwaarden volgend uit de beschermde status alsook de intrinsieke erfgoedwaarden van het kerkgebouw zelf, eerder dan vanuit het gewenste programma, aangezien dit in de loop van de tijd nog kan wijzigen.

De onderzochte scenario's:

1. Scenario 1 gaat uit van de bestaande kerk. Met oog op het veelzijdig gebruik van de kerkruimte in de toekomst, wordt nagegaan hoe de ruimte optimaal georganiseerd kan worden voor blijvend organiseren van de (beperkte) eredienst in combinatie met zachte nevenactiviteiten. Er werd voorgesteld om d.m.v. minimale interieuringrepen een verkleinde kerkruimte af te scheiden. In geval van grote vieringen kan in uitbreiding daarvan de rest van de kerkruimte worden ingezet. Deze resterende ruimte wordt verder gebruiksklaar gemaakt als repetitieruimte voor de fanfare. Met het vervangen van de huidige stoelen door een stapelbare en/of inklapbare variant kan de centrale kerkruimte relatief snel vrijgemaakt of ingericht worden i.f.v. de nevenactiviteit. Het verhoogde kerkkoor blijft hierbij volledig gevrijwaard. Bovendien kunnen de stoelen in op maat gemaakte mobiele kasten efficiënt opgeborgen worden;

2. Scenario 2 gaat uit van de bestaande kerk. Met oog op het veelzijdig gebruik van de kerkruimte in de toekomst, wordt nagegaan hoe de ruimte optimaal georganiseerd kan worden voor blijvend organiseren van de (beperkte) eredienst in combinatie met zachte nevenactiviteiten. Er werd voorgesteld om door middel van een 'harde scheiding' een verkleinde kerkruimte af te scheiden. Op deze manier kunnen beide zones veel fundamenteel fysiek, zij het visueel van elkaar gescheiden worden. De resterende ruimte wordt verder gebruiksklaar gemaakt als repetitieruimte voor de fanfare. Met het vervangen van de huidige stoelen door een stapelbare en/of inklapbare variant kan de centrale kerkruimte relatief snel vrijgemaakt of ingericht worden i.f.v. de nevenactiviteit. Het verhoogde kerkkoor blijft hierbij volledig gevrijwaard. Bovendien kunnen de stoelen in op maat gemaakte mobiele kasten efficiënt opgeborgen worden;

3. Scenario 3 bouwt verder op scenario 1 & 2, de eerder gemaakte uitspraken voor verkleinde kerk en repetitieruimte fanfare blijven hierbij onverminderd van toepassing. Om echter te beantwoorden aan de logistieke en organisatorische randvoorwaarden, gesteld in het programma van eisen, wordt in dit scenario uitgegaan van een meer ingrijpende interventie door uitbreiding van het huidige kerkvolume met een beperkte aanbouw. Deze optie beoogt een optimalisatie van de beschikbare oppervlakte in functie van het maximaal vrijwaren van de monumentale kerkruimte. Om de connectie met de aanpalende kerkruimte te garanderen, werden 2 doorbrekingen gemaakt in de zijgevel van de kerk ter hoogte van de noordelijke zijbeuk. De annex biedt ruimte aan voldoende sanitairen, berging en keuken. De voormalige doop- en weekkapel worden ingezet als functionele berging, afsluitbaar m.b.v. een gordijn;

4. Scenario 4 werd uitgewerkt als variant op scenario 3 waarbij de functionele annex wordt ingeplant ter hoogte van de oksel transept/koor. Deze optie beoogt eveneens een optimalisatie van de beschikbare oppervlakte in functie van het maximaal vrijwaren van de monumentale kerkruimte. Om de connectie met de aanpalende kerkruimte te garanderen, werd een doorbreking voorzien ter hoogte van het transept. De annex biedt ruimte aan voldoende sanitair en een ruime berging. De voormalige doop- en weekkapel worden ingezet als functionele kitchenette met geïntegreerde toog. Ook in dit scenario blijven de eerder gemaakte uitspraken voor verkleinde kerk en repetitieruimte fanfare onverminderd van toepassing;

+. In het PLUS scenario wordt uitgezoomd naar de kerk en haar directe omgeving. In deze strategie wordt ingezet op het versterken van de betekenis van het kerkgebouw binnen het dorpsweefsel van Eindhoven. De volledige kerkruimte wordt gevrijwaard voor polyvalent publiek gebruik. De logistieke ontsluiting gebeurt, in functie van het gewenste programma (minimaal) in de bestaande nevenruimtes of (maximaal) in een aan de kerk toegevoegde annex. Bovendien wordt er gepleit voor een onthardingsstrategie, waarbij de footprint van het voormalige en volledig verdwenen kerkhof aanleiding geeft tot het herschikken van de bestaande verharde buitenruimte tot groene buffer en dorpsparkje voor de buurtbewoners en lokale gemeenschap.

Op basis van de resultaten van het scenario-onderzoek en na bijkomend overleg tussen de betrokken actoren en het ontwerpteam, werd een combinatie van scenario 2 en 3 als basis weerhouden. Mits enkele aanvullingen en aanpassingen wordt hieruit het voorkeursscenario gesynthetiseerd. Zo werd bijkomend onderzoek gedaan naar de kostprijs en flexibiliteit van stapelbare of inklapbare stoelen alsook de consequentie naar het opbergen ervan. De kerkfabriek en gemeente gaven ook aan de opdeling van de kerk d.m.v. een flexibele en volledig opengaande wand tussen kerkkoor en kerkschip verder uitgewerkt te willen zien. Bovendien werd gestudeerd op de uitbreiding van het kerkgebouw met een logistieke annex voor het huisvesten van voldoende sanitairen, alsook bergruimte en een keuken voor de kerk. Tot slot werd gevraagd de onthardingsstrategie voor de omliggende buitenruimte mee te willen nemen in het voorkeursscenario.

Voorliggende studie is een ontwerpend onderzoek met als doel inzicht te verwerven in de ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen van elk van de voorgestelde scenario's. Een ontwerpend onderzoek verschilt dan ook van een definitief ontwerp, op te maken door een ontwerpteam, dat als doel heeft de zeer specifieke noden en wensen van het gekozen programma te vertalen naar een uitvoeringsontwerp. De projectvoorbereiding voor de volgende fase, bijvoorbeeld architectuurwedstrijd, is dan ook essentieel voor het slagen van dit ambitieus project.

Dit onderzoek kan geïnterpreteerd worden als een aanreiken van bouwstenen (al dan niet te faseren) die gebruikt kunnen worden in een dialoog doorheen het denkproces van transformatie. Een belangrijk aandachtspunt voor de volgende fase is de connectie tussen het kerkgebouw en de aanpalende buitenruimte.

COLOFON

Ontwerpend haalbaarheidsonderzoek n.a.v. de herbestemming van de Sint-Lambertuskerk

In opdracht van:
GEMEENTE LAAKDAL

adres:
contactpersoon stad: Stephanie Verluyten - dienst vrije tijd
tel. 013 67 01 10
e-mail: stephanie.verluyten@laakdal.be

Projectbegeleiding:
PROJECTBUREAU HERBESTEMMING KERKEN - NIEK DE ROO
e-mail: projectbureau@herbestemmingkerken.be

Het Projectbureau 'Herbestemming Kerken' is een initiatief van:

- de Minister-President van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitelands beleid en Onroerend Erfgoed;
- de Vlaamse minister van Binnenlands bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding;
- de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, mede-optredend namens het Kenniscentrum Vlaamse Steden en Vlinter;
- het Team Vlaams Bouwmeester van het Departement Kanselarij en Bestuur;
- het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur.

Het projectbureau werkt nauw samen met het agentschap Binnenlands Bestuur - Team Gesubsidieerde Infrastructuur van het Departement Kanselarij en Bestuur.

Ontwerpbureau:
Tijdelijke vereniging STUDIO OPEN KERKEN
bestaande uit RE-ST, TRANS, Petillon Ceuppens, Endeavour en Roel De Ridder

adres: RE-ST architecten, Kersbeekstraat 21/7, 2060 Antwerpen
email: info@studio-openkerken.be
contactpersoon: Dimitri Minten - tel: 0486 88 38 69

Datum:
25.11.2020

Alle tekeningen zijn indicatief: de maatvoering is onder voorbehoud en gebaseerd op de gegevens en plannen die aangereikt werden door de opdrachtgever.